

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 18 APRIL 2023

[Typ hier]

Datum verslag 25 april 2023
Locatie Stadhuis, de raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag mei 2023

Aanwezigen:

Avondvergadering

10 De voorzitters, de heer P. Zwanenberg en de heer R. Peters en van het college de wethouder mevrouw E. Oosters, en voorts de leden: de heer F. Dekkers (GroenLinks), mevrouw B. van der Wilt (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer D. Van Bergen (ChristenUnie), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer V. Stevens (Student & Starter), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer R. Maas (VOLT), en van de Rekenkamer de heer S. van Keulen en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 18 april 2023

20	Aanwezigen:	- 1 -
	1. Opening en mededelingen	- 1 -
	2. Vaststellen van de agenda van 26 januari 2023	- 1 -
	3. Vaststellen van ingekomen agenderingen	- 1 -
	3.1 zichtbaar dragen van religieuze uitingen handhavers – ervaringen in het buitenland	- 2 -
	4. Ingekomen stukken	- 3 -
	5. Rekenkamerrapport Horen zien en Samen door	- 3 -
	6. Raadsbrief focus en koers herijking Samen Stad maken	- 3 -

Avondvergadering 18 april 2023

30 1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Zwanenberg, opent de vergadering omstreeks 19.30 uur en heet iedereen welkom.

Mededelingen vanuit de commissie

Geen.

Mededelingen vanuit het college

Geen.

40 2. Vaststellen van de agenda van 18 april 2023

Conform vastgesteld. De punten 5 en 6 worden in samenhang besproken.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De voorzitter leidt de bespreking in.

3.1 Raadsvoorstel wijziging Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio GR VRU

Het voorstel is 60 minuten te reserveren voor een commissiebehandeling.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of dit met de A-status kan worden geagendeerd. **Mevrouw Meerdling** (VVD) stelt voor 30 minuten te reserveren.

De heer Van Steeg (CDA) gaat met 30 minuten akkoord.

50 **De voorzitter** besluit aldus. Hij stelt voor wanneer dit alsnog een A-status krijgt, dat de commissiegriffier te laten weten.

3.2 Raadvoorstel Startdocument Burgerberaad

Het voorstel is 120 minuten. De commissie gaat daarmee akkoord.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de ingekomen raadsbrieven

3.3.1 Het handhavingss dossier Binnenstad

60 **De heer Van Steeg** (CDA) licht toe dat het hier gaat om een opstapeling van procedures met financiële consequenties voor de gemeente. Er ligt een omvangrijk rapport van Berenschot. Hij stelt voor hierover in debat te gaan: wat is hiervan te leren en hoe is dit de toekomst te voorkomen en wat betekent dit voor de organisatie nu alle aanbevelingen van Berenschot worden overgenomen door het college. Hij agendeert dit voor een commissievergadering samen met de VVD. De volgende partijen sluiten zich aan D66, EenUtrecht. **De heer Van Steeg** stelt 60 minuten voor om te reserveren voor de bespreking. De commissie gaat daarmee akkoord.

3.3.2 Een commissievergadering over het vuurwerk tijdens oud en nieuw

De heer Dekkers (GroenLinks) agendeert samen met de Partij voor de Dieren dit onderwerp voor een commissiebespreking van 60 minuten.

70 Ter vergadering sluiten EenUtrecht en VOLT zich aan.

De heer Van der Zweth (PvdA) verneemt desgevraagd dat het onderwerp Burgerberaad in die vergadering hieraan vooraf zal worden besproken.

3.3.3. De toekomst van de wijkplatforms.

80 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) brengt in dat meerdere partijen dit onderwerp willen bespreken. Inmiddels agenderen 10 partijen mee. Dan gaat het over de brief de raad vorige week heeft ontvangen. Haar fractie wil in gesprek over hoe de uitgangspunten matchen met dit voorstel en hoe er gekeken wordt naar de uitbreiding van de rol van het platform. **De heer Dekkers** (GroenLinks) wijst erop dat op dit project niet een snelle voortgang zit. Hij vindt het wenselijk dit voor de zomer te bespreken. Hij stelt voor behandeltijd van 45 minuten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat zijn fractie bezig is met een initiatiefvoorstel voor de aanpak van onder meer de wijkplatforms. Hij zou dat initiatiefvoorstel kort na de zomer willen voorleggen aan de commissie. Hij zou dit voorafgaand aan de raadsbrief over de contouren medio mei willen bespreken. Hij zou het prettig vinden dit in diezelfde commissievergadering te behandelen.

De voorzitter stelt voor nu de tijdspendering af te spreken en na deze vergadering af te spreken waarin dit zal worden behandeld.

90 **De heer Van der Zweth** (PvdA) stelt voor een reservedagdeel in te plannen na het zomerreces; hij denkt eerder aan 75 minuten dan aan 45.

De voorzitter stelt dit voor in samenhang met het voorstel van EenUtrecht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt voor de raadsbrief voor de zomer te behandelen.

De voorzitter stelt voor 75 minuten.

3.3.4 De Agenda voor de aanpak van mensenhandel

De heer Van Bergen (ChristenUnie) zou dit willen agenderen voor een commissie-vergadering, samen met de fracties van GroenLinks, CDA, VOLT en VVD. Hij stelt voor hiervoor 90 minuten te reserveren. **De voorzitter** stelt voor gezien de drukte in de agendering 60 minuten. Hij zal nagaan wat de griffie in zijn wijsheid voorstelt en wat de gevolgen daarvan zijn.

3.3.5. Raadsbrief scheidslijnen in Utrecht

De heer van der Zweth (PvdA) wil deze raadsbrief agenderen voor een debat in de commissie. Het gaat om de beleving van de bewoners. Hij wil in debat over de wijze waarop ervaringskennis wordt meegenomen in de uitwerking die in Q3 naar de raad komt. Hij agendeert dit mede namens GroenLinks, ChristenUnie en Student & Starter. Hij denkt aan 45 minuten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) wil meeagenderen, vooral wanneer het *voorstel over de kaders van ongelijk investeren* naar de raad komt. Zij stelt voor 45 minuten uit te trekken voor de behandeling.

De voorzitter zet ook dit onderwerp op de lijst.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de uitwerking in Q3 komt. Hij merkt op dat de behandeling na de zomer dan niet goed getimed is.

De voorzitter neemt hiervan nota. Het is aan de commissie om hieraan vorm te geven.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt een tussenstand in de voorraad van agenderingen.

De heer Schueler (commissiegriffier) resumeert dat de commissie inmiddels 15 uur behandelvoorraad heeft voor drie dagdelen voor de zomer (9 uur).

De agenda wordt voorbereid door de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter.

Dat wordt komende donderdag bepaald voor de 11e mei vergadering.

Dan zijn er voor het zomerreces nog twee andere dagdelen. Hij verwacht een eind te komen met de prioritering die de commissie heeft aangegeven. Wanneer er dilemma's zijn, zullen die voorgelegd worden aan de commissie.

4. Ingekomen stukken

Er is een ingekomen stuk: het voorstel is dit stuk ter hand te stellen van het college. De commissie gaat akkoord en daarmee is de lijst vastgesteld.

De punten 5 en 6 worden gebundeld besproken

5. Rekenkamerrapport Horen zien en Samen door

Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Participatie

De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het inwonerp participatiebeleid van de gemeente Utrecht. Een onderzoek naar de ervaringen met en resultaten van het inwonerp participatiebeleid van de gemeente Utrecht'

6. Raadsbrief focus en koers herijking Samen Stad maken

Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Participatie

Geagendeerd door: Gert Dijkstra (EenUtrecht), Ruud Maas (VOLT), Rick van der Zweth (PvdA), Bina Chirino (ChristenUnie), Berdien van der Wilt (D66), Fred Dekkers (GroenLinks)

In de raadsbrief 'Focus en koers Samen stad maken' d.d. 21 maart jl. geeft de wethouder aan zowel voor 'participatie' als voor 'initiatief' gezamenlijk het beleid te willen herijken langs een vijftal sporen, inclusief Het daartoe aanpassen van de 'Participatie- en inspraakverordening'. Tevens wordt een voorstel gedaan om de herijking te doen samen met de stad; vooral middels het organiseren van een reflectiegroep.

Agenderende fracties willen graag met elkaar en met de wethouder in gesprek over vooral de volgende vragen:

(1) Zijn de genoemde vijf sporen inderdaad een goede basis voor de herijking van 'Samen stad maken' of zijn er belangrijke wijzigingen op nodig en/of ontbreken er nog sporen?

(2) Wat zijn belangrijke onderdelen waarop de 'Participatie- en inspraakverordening' aanpassing behoeft en om welke aanpassing gaat het dan, mede als gevolg van de Omgevingswet?

(3) Is het voorstel voor een reflectiegroep passend of vraagt het meedenken van raadsleden en burgers een andere en/of aanvullende aanpak?

150 **De voorzitter** leidt de bespreking in aan de hand van de annotaties bij de agenda (zie hierboven). De commissie heeft hierbij de gelegenheid om het debat te voeren over het raadsvoorstel en de raadsbrief. De bespreking is in twee termijnen.

De Rekenkamer

De heer Keulen (Rekenkamer) licht het resultaat van het onderzoek toe. Hij schetst de gang hier naar toe. Het college slaat de weg al in naar nieuw beleid. De Rekenkamer heeft dat nieuwe beleid niet onderzocht. Daartoe moet de Rekenkamer zich wel verhouden vanwege de late agendering.

160 De gemeente Utrecht steekt veel energie in inwonersparticipatie. Met het actieprogramma Samen Stad Maken wil zij inwonersparticipatie inclusiever maken, de betrokkenheid bij de stad vergroten, en de kwaliteit van plannen verbeteren. De Rekenkamer constateert dat het de gemeente onvoldoende lukt om deze drie doelen te realiseren. De diversiteit onder de deelnemers neemt niet toe ondanks de pogingen om de inwoners te bereiken. Ook de betrokkenheid van de bewoners is niet vergroot. De inwoners geven aan dat ze niet vernemen welk effect hun inbreng heeft gehad. Het actieprogramma samen stad maken heeft geen concrete doelen. En een duidelijke vertaling ontbreekt naar de gemeentelijke inzet bij het participatietraject. De Rekenkamer is erover verheugd dat het college zijn conclusies onderschrijft en zijn aanbevelingen overneemt. Hij licht toe hoe zo dicht mogelijk gebleven is bij de
170 beleidscyclus, bij de gemiddelde manier waarop het participatietraject verloopt. Zo wordt herziening naar hij hoopt, gemakkelijker.

Hij vraagt nog aandacht voor een aantal aanbevelingen, dat de Rekenkamer in de raadsbrief nog niet uitgewerkt zag:

- De Rekenkamer beveelt aan om de communicatie voorafgaand aan het participatietraject te verbeteren.
- Bij de start een analyse maken van een aan de doelgroep gerichte aanpak zodat een inclusieve en diverse vertegenwoordiging van participerende burgers te betrekken is.
- Tijdens het traject op een transparante manier te werken. Dat is de manier om de
180 betrokkenheid van burgers te vergroten. Dat blijft onduidelijk in de raadsbrief en in de bestuurlijke reactie.
- Na het traject de terugkoppeling tijdens en na het traject inzichtelijk te laten zijn; wat is gedaan met de wijzigingen? Hoewel het college in zijn bestuurlijke reactie schrijft dat die terugkoppeling zal verbeteren, blijft het voor de Rekenkamer onduidelijk hoe dat zal gebeuren. Ook de raadsbrief gaat er niet echt op in.
- Breng de inspanningen en resultaten in beeld zodat vooraf te leren is over de mogelijke verbeteringen in participatiemogelijkheden voor nieuwe projecten. Hij mist zowel een bestuurlijke reactie als in de raadsbrief een inhoudelijke reactie op dit punt.
- Maak de doelen helder en de taken van het actieprogramma concreter in samen-
190 spraak met de raad.

Het lijkt de Rekenkamer voorbarig te concluderen dat hiermee de aanbevelingen zijn uitgewerkt omdat nog niet is gereageerd op alle aanbevelingen.

De commissie

De heer Van der Zweth (PvdA) benadrukt dat op dit dossier de urgentie groot is. Dat blijkt ook uit het rapport.

Wat hem betreft moet de focus liggen op het breder te trekken van mensen in de stad, ook voor wie de overheid verder weg staat. Hij schetst het belang ervan om ook die mensen te bereiken.

200 Hij betreurt het dat het onderzoek niet in wijken als Kanaleneiland en Overvecht is gedaan. Wat hem betreft schrijft het college dat ook terecht. Er zijn juist veel wijken waar participatie en democratie verder weg staan. Had daar dan ook niet een casus gepakt moeten worden? Hij vraagt de reactie van de Rekenkamer.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de inclusiviteit waaraan de PvdA ook hecht, ook een aanbeveling is van de Rekenkamer. Hij vraagt wat de heer Van der Zweth van de reactie van het college vindt op de aanbeveling dat inclusiviteit beter moet en dat ook daar naar gekeken moet worden.

210 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dat bemoedigend. Het college neemt de aanbevelingen over. Dat betreft ook de manier van werken. Het langs de deuren gaan om mensen te bereiken vindt hij bemoedigend.

Hij vervolgt zijn inbreng. Hij loopt de aanbevelingen bij langs en besteedt daarbij aandacht aan:

- De beïnvloedingsruimte moet aan de voorkant duidelijk zijn.
- De doelgroepgerichte aanpak - de heer Van Steeg noemde dat inclusief. Wat zijn fractie betreft is daarvoor een ongelijke investering nodig. Zijn fractie stelt dan dat dat ook ongelijk is toe te passen; de wijkbudgetten zijn nu op aanvraag. Zijn fractie zegt *brengt dit actief onder de aandacht in de wijken waar dit niet vanzelf gaat*. Hij krijgt graag de toezegging van het college dat op die manier te doen.

220 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de PvdA hierin een rol ziet voor lokale sleutelpersonen en organisaties. **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dat absoluut heel goed. **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de inzet van lokale sleutelpersonen meer zou moeten en kunnen dan nu gebeurt. Of beoordeelt de PvdA het als voldoende. **De heer Van der Zweth** (PvdA) bevestigt dat te zeggen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) begrijpt dat de heer Van der Zweth een toezegging vraagt om in de wijken waar het college met de wijkaanpak aan de gang gaat, ook met buurtbudgetten te werken. Er is in de discussies daarover al een motie aangenomen van die strekking. Heeft de PvdA het idee dat het niet voldoende opgevolgd gaat worden?

230 **De heer Van der Zweth** (PvdA) beseft met de inbreng van mevrouw Van der Wilt dat dat zo is. Hij heeft het blinde vertrouwen dat dit één op één wordt uitgevoerd.

Hij vindt dit een mooi voorbeeld van hoe die doelgerichte aanpak te doen op de beschikbare instrumenten. Hij vervolgt zijn bijdrage.

Met betrekking tot aanbeveling 2 doet hij de suggestie letterlijk met de tekentafel in de wijk te gaan staan bij het maken van ruimtelijke plannen. In spoor 2 van de brief van het college leest hij daarover veel terug. Het is belangrijk ook daar een been bij te zetten. Hij vraagt de wethouder of zij inzichtelijk kan maken hoe de zichtbaarheid te vergroten is en laagdrempelig toegankelijk kan zijn.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt hoe dit eruit gaat zien. Gaan inwoners dan mee tekenen aan die tekentafel?

240 **De heer Van der Zweth** (PvdA) licht toe dat dit veel verder gaat dan het participatietraject. Zijn streven is dat ambtenaren een of twee dagen in de week op locatie

werken en dat mensen op gezette uren daar langs kunnen. Dan kunnen de wijkbewoners ambtenaren spreken die bezig zijn met de plannen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) begrijpt daaruit dat het niet per se zo is dat inwoners mee gaan tekenen, maar dat ambtenaren fysiek aanwezig zijn en laten zien wat er gebeurt. Het gaat haar erom scherp te krijgen hoe ver de PvdA hierin wil gaan.

De heer Van der Zweth (PvdA) noemt als voorbeeld wat Jan Schaefer deed in Amsterdam met billboards met daarop *Hier Bouwt Amsterdam*. Inwoners kunnen er dan niet omheen en weten dan dat ze met hun vragen bij de gemeente terecht kunnen. Het wel of niet meetekenen is het participatietraject zelf. Die vraag is te stellen wanneer mensen daar binnenlopen.

- De aanbeveling 4 *het gestructureerd terugkoppelen* omarmt het college. De PvdA zegt dan doe vaker flyers door de brievenbus. Dat komt het meest direct bij mensen binnen en heeft ook het grootste bereik, ook voor mensen die wat verder weg staan.
- Met betrekking tot aanbeveling 5 *het leren van andere trajecten*, vraagt zijn fractie specifiek aandacht voor het goed inzichtelijk maken voor de raad wat er veranderd is als gevolg van participatie. Soms zijn woonlagen er afgehaald als gevolg van participatie en mist de raad die informatie daarover.

Zijn fractie vindt het goed dat de brief Samen Stad Maken nu voorligt. Hij vindt het goed dat er nu keuzes gemaakt worden. Zijn fractie is daarmee tevreden. De uitwerking volgt pas in een brief voor de zomer. Hij roept het college op tempo te blijven maken. Wat zijn fractie betreft, gaat het college morgen aan de slag. Zijn fractie steunt de globale richting.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt naar het politiek oordeel van de PvdA op de reactie van het college op het rekenkamerrapport. **De heer Van der Zweth** (PvdA) verwijst naar zijn inbreng. **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) zal precieser zijn; hij doelt er op dat in het kort op één plaats de wethouder zegt dat te zien is dat in de

afgelopen jaren inwoners soms onvoldoende hebben ervaren dat hun mening en ideeën ertoe doen. Tegelijkertijd leest hij in het Rekenkamerrapport hoge percentages aan mensen die zich niet gezien of gehoord voelen. Hij vraagt of de PvdA van mening is dat het college dit goed gewogen heeft. Of had de PvdA kunnen zeggen *erg geschrokken te zijn van deze cijfers en dat dat een omwenteling betekent in wat gedaan moet worden*.

De heer Van der Zweth (PvdA) begon zijn bijdrage met aan te geven dat het beter moet en dat de urgentie groot is. Hij leest dat ook terug in de reactie van het college. Hij zegt er ook bij dat dat zo ook is opgeschreven in het coalitieakkoord vanwege de urgentie die gevoeld is. Dat was ook de reden waarom de PvdA met een plan kwam: daar moet iets gebeuren. De PvdA ziet in de brief een goede richting; dit als antwoord op de vraag hoe de PvdA de brief beoordeelt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) had verwacht dat het college zich met meer veront-rusting zou uitlaten over die resultaten. **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dat het college zich op de juiste manier hiertoe verhoudt. Hij beoordeelt dat positief. Het college geeft zelf ook aan dat niet alles goed gegaan is. Dat is ook de reden waarom het college de aanbevelingen omarmt. Hij leest in de brief serieuze richtingen om dit anders te gaan doen. Dan gaat het ook over de cultuur in de ambtelijke organisatie. Uiteindelijk zal het bestuur zien hoe dit in de praktijk uitwerkt.

Mevrouw Meering (VVD) kent de PvdA als een partij die participatie belangrijk vindt; dat blijkt ook uit het voorstel van de PvdA. Zij vraagt hoe de heer Van der Zweth het belang van meedoen door bewoners ziet ten opzichte van het vooraf

aangeven van de beïnvloedingsruimte. Zouden de bewoners over alle onderwerpen moeten kunnen meepraten? Of zijn daarvoor strikte kaders?

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat er veel thema's zijn die stadsbreed zijn en waarover de politiek zich moet uitlaten. Meer op wijk- en buurniveau kunnen bewoners grote besluiten nemen. Wat hem betreft moet het stadsbestuur vooraf duidelijkheid geven over wat de bewoners kunnen beïnvloeden en wat niet.

Mevrouw Meerding (VVD) betwijfelt of zij het eens is met dat standpunt. Zij vraagt of Utrechters over een onderwerp als parkeren wel mogen meebeslissen.

300 **De heer Van der Zweth** (PvdA) loopt niet alle onderwerpen af. De politiek neemt bepaalde besluiten. Dan moet de politiek niet de indruk wekken als staat dat nog ter discussie wanneer dat niet het geval is. Wanneer het wel ter discussie staat, is dat evengoed te zeggen. Vaak zijn valse verwachtingen gewekt met veel frustratie tot gevolg.

De heer Dekkers (GroenLinks) gaat eerst in op het Rekenkamerrapport. Hij complimenteert de Rekenkamer met het onderzoek. De conclusies zijn voor een groot deel in lijn met de punten die GroenLinks en ook andere partijen hebben ingebracht. Het beleid en de uitgangspunten voor Samen Stad Maken, vindt hij goed genoeg. Dat neemt niet weg dat de stad het niet goed genoeg doet. Dat kan een stuk beter. Hij
310 richt zich de vraag *hoe het een stuk beter te doen*.

GroenLinks heeft grote moeite met de aanbevelingen en vooral met het raadsbesluit. De aanbevelingen zijn voor een groot deel bestaand besluit. Ook het raadsbesluit bestaat uit uitgangspunten die al in bestaand beleid staan. De Rekenkamer gebruikt soms net andere formuleringen; die zijn niet altijd beter dan de bestaande.

De heer Maas (VOLT) vraagt wat GroenLinks bedoelt met bestaand beleid; gaat het over communicatie voor af in het traject? Of betreft dat de evaluatie achteraf? Gaat het om de transparante begeleiding? Of gaat het om al die elementen waarvan de Rekenkamer zegt dat de gemeente het niet goed gedaan heeft?

320 **De heer Dekkers** (GroenLinks) doelt op alle punten die de Rekenkamer aanreikt die in het bestaand beleid staan. Waar de Rekenkamer de doelgroepenbenadering noemt, staat in Samen Stad Maken dat er een Participatieplan gemaakt moet worden op een inclusieve stakeholderanalyse. Hij herhaalt zijn inbreng. Hij vindt de formuleringen van de Rekenkamer overbodig en onduidelijk.

De heer Maas (VOLT) vraagt of de heer Dekkers nu echt zegt dat de Rekenkamer conclusies formuleert die het college beter heeft geschreven en dat het gaat om staand beleid; en dat na helder, duidelijk en goed onderzoek van de Rekenkamer.

De heer Dekkers (GroenLinks) deelt de conclusies voor een belangrijk deel. Juist het raadsbesluit bestaat uit punten die op een veel betere manier geformuleerd zijn in Samen Stad Maken. Hij heeft dan vragen aan zowel de Rekenkamer als aan het
330 college. Hij legt de vraag voor of het wellicht onduidelijk is om in een raadsvoorstel naar aanleiding van het Rekenkamerrapport het bestaande beleid opnieuw te benoemen, maar net iets anders geformuleerd. Hij zou het slimmer vinden wanneer het raadsvoorstel gericht wordt op datgene wat nog gedaan moet worden om het bestaande beleid uit te voeren.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de Rekenkamer naar het huidige beleid kijkt en constateert dat heel veel inwoners zich niet gehoord voelen en dat ze niet het gevoel hebben echt te kunnen participeren. De heer Dekkers legt de vraag voor wat het stadsbestuur met het rapport moet; hij vraagt of de heer Dekkers zegt niet veel aan het rapport te hebben.

340 **De heer Dekkers** (GroenLinks) bevestigt dat de Rekenkamer terechte constatering-
ringen doet. Het raadsbesluit richt zich niet op de vraag wat gedaan moet worden om
het beter te doen; in plaats van dat te zeggen, herformuleert de Rekenkamer het
beleid. Wat hem betreft wekt dat alleen verwarring. Hij begrijpt dat niet van de
Rekenkamer.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat het niet aan de Rekenkamer is om het
beleid te formuleren, maar juist om te constateren dat op een aantal punten de
participatie de mist ingaat en dat de gemeente er onvoldoende in slaagt om de
bewoners te betrekken bij wat het stadsbestuur doet. Dat is volgens hem de
belangrijkste conclusie dat dit refereert aan de belangrijkste taak van de
350 Rekenkamer. Dat neemt niet weg dat hij de inbreng van de heer Dekkers begrijpt.

De heer Dekkers (GroenLinks) is het eens met de heer Van Steeg over de belang-
rijkste taak en de belangrijkste conclusie. Hij is het ook eens met de conclusie dat het
beleid wel goed is maar dat de gemeente het niet goed genoeg doet. Wat hem
betreft moet het stadsbestuur zich concentreren op wat gedaan moet worden om het
bestaand beleid goed uit te voeren. Hij herhaalt zijn argumenten.

Hij vraagt hierop de reflectie van de Rekenkamer en nodigt de Rekenkamer uit om
samen met de raad te kijken naar hoe dat raadsvoorstel anders in elkaar te steken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) begrijpt de woorden van de heer Dekkers; zij noemt in
dit verband de participatieverordening. Daarin staan alle punten die de Rekenkamer
oproept tot het beter doen. Dat is destijds nog uitvoerig aangepast door de VVD en
360 D66 in 2019 met een amendement. Zij vraagt of de heer Dekkers dat ook bedoelt. Zij
leest daar *ga het vooral goed doen*.

De heer Dekkers (GroenLinks) bevestigt dat te bedoelen; het staat er al in betere
bewoordingen; hij roept vooral ertoe op het te gaan doen en te zeggen wat er nodig
is om te zorgen dat het goed gedaan wordt.

Mevrouw Meerdling (VVD) heeft het raadsvoorstel er bijgepakt; zij leest dan dat de
participatie in samenspraak met de gemeenteraad concreter gemaakt moet worden
zo dat die beter toepasbaar is. Daarbij gaat het niet om een herformulering van
bestaand beleid; dan zou het stadsbestuur het wel degelijk anders gaan formuleren.
370 Zij vraagt of de heer Dekkers dat met haar eens is.

De heer Dekkers (GroenLinks) antwoordt dat het daarbij gaat om het tweede deel
van het raadsvoorstel. Daarover is hij het volstrekt eens met mevrouw Meerdling. Het
moet vooral concreter gemaakt worden: hoe het te gaan doen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) ondersteunt de inbreng van de heer Dekkers. Dat
was in eerste instantie ook zijn teleurstelling. Hij heeft veel waardering voor wat de
Rekenkamer heeft geschreven. Hij vraagt welke politieke conclusie GroenLinks trekt.
Wat zegt dit GroenLinks over de manier waarop dit door de gemeente opgepakt kan
worden. Waar gaat het fout?

De heer Dekkers (GroenLinks) heeft zijn politieke oordeel gegeven; daarvoor had hij
380 het rekenkamerrapport niet nodig. Enkele van die conclusies zijn al eerder getrokken.
Hij herhaalt zijn inbreng over een goed beleid zonder het goed te doen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt wat er dan anders gedaan moet worden. Deze
vraag stelt hij om een herhaling te voorkomen.

De heer Dekkers (GroenLinks) geeft als voorbeeld dat het uitgangspunt is geformu-
leerd dat een Participatieplan gemaakt moet worden op basis van een inclusieve
stakeholderanalyse. Hij ziet veel te weinig Participatieplannen. Hij stelt vooraf af te
spreken dat wanneer een Participatieplan gemaakt wordt, die gepubliceerd wordt
zowel bij het project als op een gedeelde pagina zodat de plannen er echt zijn.

390 Bovendien spreekt het stadsbestuur wat hem betreft af bij het maken van die participatieplannen, wijkplatforms, buurtgroepen, sleutelpersonen in de wijk te betrekken. Dat zijn twee concrete voorstellen om er voor te zorgen dat het stadsbestuur die participatieplannen ook daadwerkelijk krijgt. Dat is een essentieel onderdeel van het beleid. Die plannen zijn er nu niet. Hij vraagt de toezegging van de wethouder dat dit ook gedaan gaat worden.

Met betrekking tot aanbeveling 1 benadrukt de heer Dekkers dat de deelnemers aan participatietrajecten behoefte hebben aan meer duidelijkheid vooraf. Op dat punt gaat het lang niet altijd goed. Hij ziet wel een ontwikkeling naar verbetering. Die weg moet verder worden ingeslagen. Hij tekent daarbij aan dat het geen garantie voor succes is. Hij is nieuwsgierig naar de concrete verbetervoorstellen van de Rekenkamer en het college.

400 Met betrekking tot de deelconclusie 2 (de doelen *inclusie en betrokkenheid* worden niet bereikt) zet de heer Dekkers uiteen dat hij vindt dat op basis van dit rapport die conclusie niet breed getrokken kan worden. Op andere processen is te zien dat daarop flink wordt ingezet.

Wat hem betreft beveelt de Rekenkamer terecht aan een outreachende manier van werken toe te passen waarbij moeilijk bereikbare doelgroepen actief worden opgezocht en betrokken bij de projecten. Hij geeft aan welke formulering hij beter vindt. Hij sluit aan op de suggesties die de PvdA heeft gedaan om verder door te werken op inclusiviteit.

410 **De heer Van der Zweth** (PvdA) noemt Kanaleneiland niet het meest ideale voorbeeld.

De heer Dekkers (GroenLinks) bevestigt dat zeker in het begin het op punten niet goed is gegaan. Dat is hersteld en dat beschouwt hij als krachtig.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt wat het nu precies is; hij beschouwt de inbreng van de heer Dekkers als een ballanceeract op het koord genaamd *het gaat heel erg goed maar het moet toch anders*.

De heer Dekkers (GroenLinks) verwijst naar de brief van het college als het gaat om zaken die anders moeten. Er moet gewerkt worden aan de houding van de ambtenaren. De manieren die werken moeten meer verbreid worden.

420 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of de heer Dekkers met hem deelt dat juist de projecten die niet goed gingen, uitgangspunt zouden moeten zijn voor het veranderen. Hij noemt als voorbeelden van projecten die niet goed gingen: de Maliebaan, het Ledigerf, et cetera. Juist daar is verandering nodig.

De heer Dekkers (GroenLinks) gaat niet in op de projecten. Daar was zeker niet het betrekken van andere en meer mensen het grootste probleem. Daar speelden ook andere zaken. Hij vervolgt zijn betoog.

Hij leest in het rapport dat niet alle stemmen op een gelijke manier worden gehoord.

430 De heer Dekkers denkt dat het ook niet mogelijk is. Hij noemt de ontwikkelvisie Overvecht in dit verband; dat had een mix van vormen nodig waarbij de mensen worden opgezocht, en anderzijds gespreksmomenten om op de schuurpunten te kunnen ingaan. Juiste de combinatie van werkvormen maakt de participatieprocessen sterker.

Hij vraagt het college of die het eens is met GroenLinks dat het goed en wenselijk is om op grote projecten te werken met een procesgroep om die verschillende vormen van participatie goed op elkaar af te stemmen.

De heer Dekkers gaat in op conclusie 3 *de resultaten van de participatietraject zichtbaar maken*. Hij benadrukt het belang van deze conclusie. De terugkoppeling

van wat er uit de participatie komt, vindt hij vaak te formeel. Die terugkoppeling is interactiever te doen; in een gesprek met betrokkenen. Dan is ook beter na te gaan of de insprekers zich herkennen in de teksten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks de analyse van zijn fractie deelt dat veel van die terugmeldingen op die participatietrajecten vaak zo rooskleurig en bloemrijk zijn; zijn voorkeur gaat uit naar meer eerlijkheid en ruwheid zodat zichtbaarder wordt waarmee mensen het oneens waren, waar onvrede zat.

De heer Dekkers (GroenLinks) denkt dat het heel goed is lastige keuzes en dilemma's scherp te benoemen en ook de voor en tegens helder te benoemen en de conclusies als het gaat om de vraag wat daaraan te doen. Hij antwoordt bevestigend. De evaluaties van projecten kunnen een stuk beter waarbij dan ook de insprekers betrokken worden.

Juist lastige onderwerpen vragen om versterking van zeggenschap en vergaande vormen van participatie. Die vragen om een constructief proces. Dat doet niets af aan de randvoorwaarden die vooraf vast moeten staan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of GroenLinks op dezelfde manier kijkt naar het Burgerberaad en de thema's die daar worden besproken.

De heer Dekkers (GroenLinks) bevestigt dat dat één van de gedachten is achter Burgerberaad: een proces waarin geprobeerd wordt mensen met elkaar in gesprek te brengen en niet alleen losse meningen bij elkaar te brengen om daaruit *als een deus ex machina* conclusies te trekken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is blij dat te horen. Zij ziet in dat licht ook uit naar de discussies over Burgerberaad en zij hoopt GroenLinks aan haar zijde te vinden.

De heer Dekkers (GroenLinks) heeft altijd gepleit voor Burgerberaad. Die discussie zal spoedig volgen.

Mevrouw Meerding (VVD) komt het voor als formuleert de heer Dekkers nu een andere maatstaf dan de heer Van der Zweth. Zij vraagt of over windmolens ook geparticipeerd moet worden.

De heer Dekkers (GroenLinks) benadrukt zijn inbreng: vooraf helderheid over wat vaststaat en niet vaststaat, en mensen bij elkaar brengen voor het goede gesprek. In dat opzicht heeft hij dezelfde mening als de heer Van der Zweth. Het participatieproces starten over eigenlijk al genomen besluiten, wijst hij af.

Mevrouw Meerding (VVD) is dat laatste eens met de heer Dekkers. Ook zij vindt het belangrijk duidelijke kaders te stellen. Wanneer de heer Dekkers zo opkomt voor participatie in complexe zaken, vindt zij de maatstaf vager worden.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt nadere specificatie van de vraag.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft begrepen dat niet alles wat complex is, rijp is voor participatie. **De heer Dekkers** (GroenLinks) vindt dat een goede samenvatting. Hij herhaalt zijn inbreng en vervolgt zijn betoog.

Spoor 4 betreft samenwerking en de lerende organisatie. Hij vindt dat een belangrijk punt. Hij pleit ervoor daarbij veel meer mensen uit de stad te betrekken. Hij krijgt hierop graag een toezegging van de wethouder.

Hij maakt zich zorgen over de beschikbare middelen en het voorbehoud dat daarop wordt gemaakt. Samen Stad Maken is niet iets dat alleen te maken heeft met de vakafdelingen. Dit heeft betrekking op het primaire werk van bijna alle ambtenaren en de hele organisatie die tijd en energie steken in het verder ontwikkelen van Samen Stad Maken. Hij vraagt hoe het college waarborgt dat de hele organisatie voldoende tijd en energie steekt in het verder ontwikkelen van Samen Stad Maken

en dat de raad niet steeds belast wordt met de discussie over dat een paar mensen bij Wijken te weinig tijd hebben.

490 **De voorzitter** kondigt een voorzitterwissel aan en schorst voor enkele minuten de vergadering. **De voorzitter** de heer Peters heropent de vergadering.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) complimenteert de Rekenkamer met het grondige werk. Hij vond de uitkomst niet verrassend. Hij gaat in op vier punten van de rekenkamerrapportage en op een vijftal vragen over de herijking.

Zijn fractie vraagt zich af of de wethouder/het college de urgentie ziet. De reactie van het college komt weinig geruststellend over. Hij noemt de cijfers en noemt ze schrijnend. Hij vraagt de wethouder of zij er ook van geschrokken is. Hij leest dat niet terug in de brief.

500 Hij leest de suggestie in de reactie van het college als hebben de inwoners hun gelijk niet gekregen. Mensen willen vooral gehoord worden of uitgelegd krijgen dat niet mogelijk is wat ze willen. Hij vraagt de reflectie van het college hierop. Hij hoopt dat de wethouder dit gewraakte zinnetje in perspectief kan plaatsen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt de samenhang tussen de uitspraak "consensus kan niet" en de cijfers een aanname. Los daarvan is zij benieuwd hoe EenUtrecht hier naar kijkt: consensus is niet altijd het doel van participatie.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bevestigt de juistheid daarvan: geen doel op zich aan de voorkant. Wanneer de participatie goed gaat, komen mensen naar elkaar toe en kan er wel degelijk een consensus ontstaan. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

510 Zijn derde punt betreft de terugrapportage over de participatie op een traject; daarin is onvoldoende te zien wat er afgewogen is, wat afgewezen is, et cetera. Hij pleit voor eerlijke en transparanter terugrapporteren. Hij vraagt de wethouder of zij dit een cruciaal punt vindt om te verbeteren.

Hij mist in het advies het belang van een activerende aanpak om moeilijk bereikbare doelgroepen te betrekken in de participatie. Hij vraagt of de wethouder kan aangeven of zij ziet dat sleutelpersonen of een buurtorganisatie daarin cruciaal zijn en dat het belangrijk is die meer in te schakelen dan tot nu toe gebeurt.

Zijn verdere inbreng zal hij vanwege tijdgebrek schriftelijk communiceren.

Hij mist een drietal sporen bij de herijking. Hij voegt die toe:

- 520
- Het versterken van buurt- en burgerorganisaties als zesde spoor.
 - Het versterken van de lokale democratie op buurtniveau als zevende spoor.
 - Het versterken van de stedelijke democratie als achtste spoor, met Burgerberaad in combinatie met het referendum.

In algemene zin vindt hij de sporen te smal geformuleerd. Hij krijgt graag van de wethouder de toezegging dat zij die sporen in breder perspectief gaat zien.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat Burgerberaad al is opgenomen. Zij vraagt hoe de heer Dijkstra reflecteert in het licht van *de basis van het goed doen*; de heer Dijkstra voegde haar ambities hieraan toe. Zij vraagt hoe de heer Dijkstra die tot elkaar in verhouding ziet.

530 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) denkt dat er meer is dan beter doen dan wat het deed. Het lijkt een beetje intern gericht. Hij denkt dat aan de kant van bewoners iets gedaan moet worden. Hij denkt dat het helpt wanneer lokale organisaties sterker worden gemaakt. Daarvan is ook baat te hebben wanneer het stadsbestuur moeilijk bereikbare groepen wil bereiken. Hij doet een klemmend beroep op het college om

dit toe te voegen. **Mevrouw Van der Wilt** (D66) is het eens met het pleidooi te gaan vernieuwen. Zij vreest dat nieuwe frustratie wordt georganiseerd met de inbreng van de heer Dijkstra. **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) denkt van niet. Hij denkt dat het helpt wanneer het stadsbestuur zich afvraagt welke onderdelen, op welke domeinen het lokale belang belangrijker en groter is dan het stedelijke belang; is dat in eigenaarschap te mandateren naar lokale organisaties of naar lokale gemeenschappen? Hij geeft als voorbeeld openbaar groen, waarin de overheid dan kan participeren in wat de burger lokaal doet. Dat helpt enorm in het gevoel van de burger te worden betrokken bij alles wat hem aangaat en zijn leefomgeving.

Mevrouw Van der Wilt (D66) concludeert dat EenUtrecht en D66 het op dat punt eens zijn met elkaar. Feitelijk zegt het stadsbestuur al dat meer zelfbeheer mogelijk zou moeten zijn. Zij waarschuwt voor extra toevoegingen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wil zeker wel de lokale organisaties versterken. Dat voegt hij nadrukkelijk als nieuw toe.

De heer Maas (VOLT) hoort Een Utrecht allerlei trajecten toevoegen. Hij noemt één van de conclusies van de Rekenkamer dat het ontbreekt aan doelen waarmee het stadsbestuur de trajecten vaststelt. Het stadsbestuur zou eerst een doelstelling moeten hebben met wat met een traject te bereiken. Zonder goed geformuleerde doelen is het moeilijk om een traject kiezen. Hij vraagt hoe EenUtrecht dat ziet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) sluit zich daarbij aan. Wanneer de lokale organisaties versterkt worden, moet eerst duidelijk zijn met welk doel. Hij zou die handschoen graag met collega's in de raad willen oppakken in de komende periode.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat het Rekenkamerrapport alleen over burgerparticipatie gaat. Samen Stad Maken gaat ook over Initiatief. Hij is nadrukkelijk eens met heer Dijkstra dat inclusiviteit niet tegenover het versterken staat van organisaties in de buurt et cetera. Hij vraagt of de heer Dijkstra het met hem eens is dat sommige zaken die hij heeft genoemd al in Samen Stad Maken staan, zoals het versterken van gemeenschappen in de buurt, sleutelpersonen, et cetera.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) ziet op sommige punten dat andere steden verder gaan dan Utrecht. Het gaat hem niet alleen om woorden. Hij ziet ook een groot verschil in handelen.

De heer Dekkers (GroenLinks) en de heer Dijkstra (EenUtrecht) wisselen voorbeelden uit in den lande. Hij is ervan overtuigd dat Utrecht meer kan dan Utrecht nu doet en dat het ook helpt om meer begrip te creëren in de samenleving met wat Utrecht aan participatie organiseert.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) kreeg van het Rekenkamerrapport belangrijke inzichten over de staat van participatie in Utrecht. Zij richt zich in haar bijdrage vooral op constructieve oplossingen.

Zij vindt het belangrijk dat de moeilijk bereikbare groepen beter betrokken worden.

Wat haar fractie betreft is representativiteit een randvoorwaarde voor participatie.

Zij vindt het ook belangrijk dat de stem van de ongevestigde orde, zoals van toekomstige bewoners, gehoord wordt in de participatieprocessen.

Zij merkt op dat er weinig representatieve manieren zijn om de mening van de stad te peilen. Daarom geeft zij de wethouder mee bij het ontwikkelen van de plannen ook te kijken naar een G1000. Een systeem waarbij 1000 willekeurige Utrechters worden uitgenodigd om hun mening te geven over een bepaald onderwerp. Dat kan al vanaf 12 jaar. Zij verneemt graag van de wethouder of zij kan toezeggen dit mee te nemen

in de plannen die nog ontwikkeld gaan worden. Zij is ook benieuwd naar verdere plannen die nog ontwikkeld gaan worden om dit doel te bereiken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat een G1000 in de sfeer verloopt van de Overlegtafel. Met een Burgerberaad gaat de gemeente daarin verder. Hij vreest met de G1000 in de plaats van een Burgerberaad iets kwijt te raken. Hij vraagt of mevrouw Kendir het met hem eens is dat een stap terug voorkomen moet worden.

590 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) was blij te vernemen dat in Utrecht een Burgerberaad zal komen. Daarvan is ook haar fractie een groot voorstander. Dit punt komt niet in de plaats van een Burgerberaad.

De heer Dekkers (GroenLinks) pleit ervoor nu eerst goed te beginnen met het Burgerberaad en daarvan te leren. Hij vraagt of mevrouw Kendir het met hem eens is.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) ziet ook heil in een G1000. Zij noemt het systeem van loten in dit verband.

600 Zij merkt op dat uit het rapport blijkt dat veel onduidelijkheid bestaat over de daadwerkelijke invloed die inwoners hebben tijdens participatietrajecten. Het voorstel is om voor elk participatietraject een Participatieplan op te stellen. Zij vraagt de wethouder toe te lichten hoe dit verschilt van de huidige situatie en op welke manier dit concreet bijdraagt aan het managen van verwachtingspatronen.

Het rapport stelt voor om in de toekomst meer in te zetten op een combinatie van fysieke en online bijeenkomsten. Een hulpmiddel daarbij is het gebruik van appicipatie. Daarmee kunnen Utrechters gemakkelijk stemmen over voorstellen, kunnen ze ideeën indienen over hun wijk of buurt en kunnen ze ook deelnemen aan participatietrajecten, ook kunnen zij stemmen op polls waarin met één klik is aan te geven welk bestemmingsplan iemand wil, of welke speeltuin iemand naast zijn huis wil. Zij verzoekt de wethouder instrumenten te zoeken.

610 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vraagt of mevrouw Kendir vooral het bestaande promoot of bedoelt zij dat er iets anders zou moeten komen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) is voorstander van DenkMee, maar zij ziet wel nog onbenutte kansen. Zij refereert aan het rapport van de Rekenkamer en vraagt de wethouder naar die onbenutte kansen te kijken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of mevrouw Kendir iets extra's erbij wil of het beter benutten van DenkMee en dat versterken.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) antwoordt dat het haar gaat om het versterken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat de uitkomsten van een Burgerberaad zich goed lenen om voor te leggen in een referendum en dat dat een enorme winst oplevert. Hij vraagt of Student & Starter daarin mee wil denken.

620 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) is daarvan minder voorstander. Bij een referendum is de uitkomst zwart-wit, terwijl bij een Burgerberaad te spreken is over complexe onderwerpen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) doet de suggestie kennis te nemen van internationale voorbeelden waarbij de combinatie referendum en Burgerberaad goed heeft uitgespakt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) kent goede voorbeelden uit het buitenland waarbij een Burgerberaad een goed instrument is. Zij houdt vast aan haar voorkeur boven een referendum. Zij verschilt van mening met EenUtrecht.

630 **De heer Maas** (VOLT) dankt de Rekenkamer voor zijn rapport: helder in de conclusies en aanbevelingen. Wat zijn fractie betreft neemt het college die onverkort over.

De reactie van het college is wat zijn fractie betreft onnodig defensief op sommige punten. Hij begrijpt dat niet helemaal; iedereen is erop gericht om de participatie in Utrecht te verbeteren.

Hij sluit zich graag aan bij de Rekenkamer op het gebied van het maken van doelen voordat er een Participatieplan gemaakt wordt. Wellicht zijn dan vormen van participatie te kiezen die passen bij zaken als inclusiviteit, doelgroepaanpak, et cetera. Mogelijk wordt het dan ook beter om bij de smart geformuleerde doelstellingen evaluatieinstrumenten te kiezen die passen en die informatie opleveren. Hij verneemt
640 graag van de wethouder hoe zij dit ziet en hoe dit als stadsbestuur is vorm te geven. Zijn fractie kan met dit rapport van de Rekenkamer verder. Naar hij hoopt ziet de wethouder dat ook.

In de raadsbrief Samen Stad Maken wordt aangegeven dat het college wil luisteren en ontwikkelen. In het te ontwikkelen kompas moeten de richting en de invulling van participatie worden aangegeven. Wat zijn fractie betreft moet het doel duidelijk worden van een dergelijk participatietraject. Hij somt de volgende mogelijke trajecten op:

- Trajecten die zelfstandig door bewoners ingevuld worden en waarvoor een budget beschikbaar is.
- 650 – Trajecten die samen uitgevoerd worden met bewoners en de gemeente. Op initiatief van bewoners organiseert de gemeente een traject om samen tot een oplossing voor een geconstateerd probleem te komen. Daarna neemt de raad een besluit.
- Trajecten waarmee de gemeente samen met bewoners een probleem wil oplossen; het initiatief ligt dan bij de gemeente. De raad neemt een besluit na de bewoners goed gehoord te hebben. Vooraf wordt gecommuniceerd wat hier in het speelveld is.
- Trajecten waarmee de gemeente besluit zonder participatie van bewoners.

Uit deze opsomming zou kunnen voortkomen welk participatietraject wanneer wordt
660 ingezet. Hij ziet graag dat de wethouder daarop een voorschot neemt in haar kompas en dit soort trajecten opneemt als richtingen voor doelstellingen.

Daarnaast ziet zijn fractie graag instrumenten ontwikkeld worden waarin de participatie te beoordelen is op zijn bedoeling. Hij mist een visie hierop. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen die visie te ontwikkelen.

Als het gaat om prioriteiten is VOLT er voorstander van om een kader te ontwikkelen om over zaken als doelstellingen, ontwerptrajecten eerst duidelijk te besluiten. Dat heeft prioriteit voor zijn fractie. Pas daarna zijn besluiten te nemen over wat precies wanneer en waarom te kunnen gaan doen. Hij wil voorkomen dat veel instrumenten ontstaan met weinig concrete doelen.

670 Allerlei instrumenten worden nog niet benoemd. Zijn fractie wil die graag een plek geven en denkt daar graag over mee.

Als het gaat om het vervolg maakt zijn fractie zich zorgen. De vraag is of de inclusiviteit in een dergelijk proces gebaat is bij het betrekken van bewoners. Dan gaat het altijd om de gebruikelijke altijd al betrokken bewoners. Hij stelt voor een groep ambtenaren te vormen die de vele internationale voorbeelden uitwerkt en te komen tot een goed voorstel na het raadplegen van een aantal experts. Daarna kan dat met de bewoners gedeeld worden en kan de raad ook daarop reflectie krijgen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dat de heer Maas doelt op de Reflectiegroep. Hij vraagt of VOLT met hem deelt dat de bewoners zich richten op het proces. Dan is

680 hij voor er voorstander van een aantal enthousiaste bewoners mee te nemen in een dergelijke groep. Hij refereert hierbij aan de adviescommissie Controle en Financiën. **De heer Maas** (VOLT) vindt dat op zich een goed idee. Hij waakt er voor alle bewoners te betrekken van de stad; hij adviseert het college alle groepen bewoners te betrekken en niet alleen die enkele groepen die heel graag mee willen denken en dat ook doen. Die komt het stadsbestuur te spreken. Het stadsbestuur zal later die trajecten delen. Hij stelt voor heel actief op zoek te gaan naar mensen die het stadsbestuur kunnen helpen of nu niet op zoek te gaan en dat later te doen en het dan beter uitvoeren.

690 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) is het daarmee eens. Hij legt de vraag voor aan welke soort eigenaarschap behoefte is in de stad. Dat is zelfs te organiseren in een burgerberaadachtige setting. Een dergelijke reflectiegroep is puur procesmatig. Komt dat in de richting van de wensen van de fractie van VOLT.

De heer Maas (VOLT) is voorstander van het ophalen van informatie uit de stad. Wat hem betreft maakt het stadsbestuur eerst een goed plan voordat gesproken gaat worden met een reflectiegroep. Dan is het gesprek te voeren over dat plan met bewoners.

700 **De heer Dekkers** (GroenLinks) is heel blij met de suggestie van de reflectiegroep. Hij vraagt waar VOLT de tegenstelling vandaan haalt tussen inclusiviteit, meer mensen betrekken en in een reflectie groep *de mensen die actief zijn in comité's en in organisaties*. Juist die mensen vormen de brug naar de overige mensen die het stadsbestuur wil bereiken.

De heer Maas (VOLT) noemt de wijken waar de groepen niet bereikt worden. Hij heeft geen probleem met de wijken waar het goed functioneert.

De heer Dekkers (GroenLinks) stelt voor een groep als wijkplatform Overvecht te benutten om de representativiteit te vergroten. Hij vraagt hoe de heer Maas daarover denkt.

De heer Maas (VOLT) bevestigt dat het zonde zou zijn wanneer die en dergelijke mogelijkheden niet worden benut. Hij houdt vast aan het maken van plannen in eerste aanleg.

710 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt waarvoor dat plan bedoeld is: om te voorkomen dat steeds dezelfde mensen meedoen met de participatie? Of zoekt de heer Maas naar vooral een brede groep om dan gezamenlijk tot een plan te komen. Dat laatste heeft de voorkeur van hem. Welke keuze maakt VOLT hierin?

De heer Maas (VOLT) zoekt naar een brede groep met experts daaraan toegevoegd om het dan aan de stad voor te leggen.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt over de reflectiegroep of VOLT van mening is dat de raadsleden in de reflectiegroep zouden moeten.

De heer Maas (VOLT) vindt dat geen goed idee. De controlerende taak van de raad zou wel erg ingewikkeld worden.

720 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) bedankt de Rekenkamer voor tijd en energie voor het uitvoeren en opstellen van het advies. Zij focust in haar bijdrage op het college. Wat haar betreft is de Rekenkamer helder over waar het beter kan en moet in Utrecht. De intenties in de beleidsambities zijn mooi, maar de uitvoering hapert. Het wordt onvoldoende duidelijk voor inwoners welke de kaders precies zijn wanneer zij participeren en wat met hun inzicht wordt gedaan en wat niet en welke afwegingen daarbij gemaakt zijn. Die onduidelijkheid heerst niet alleen bij de inwoners maar ook

regelmatig in deze raad: vaak krijgt de raad onvoldoende terug welke afwegingen gemaakt zijn. Zij vindt het zonde vanwege alle uren die hierin zijn gaan zitten.

730 Wat haar betreft is het geen verloren zaak. Het college wil de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen. Haars inziens heeft het college voldoende tips en aanknopingspunten meegekregen en is het nu vooral tijd voor actie en het goed opvolgen en implementeren van bestaand beleid. Zij sluit zich aan bij de woorden die hierover eerder zijn gesproken vanavond.

Zij zal in haar betoog oproepen tot hygiëne, degelijkheid, en investeren in vooral mensen en in contact tussen de ambtenaar en de stad.

740 Wat haar betreft is de stad niet gebaat bij meer regels en processen. De stad is gebaat bij het helder communiceren en het uitvoeren van Samen Stad Maken. Dat is ook tot stand gekomen met heel veel inwoners daarbij betrokken. Het college zegt daarover zelf dat op basis van alle onderzoeken en evaluaties ervan overtuigd te zijn dat meer participatie niet de oplossing is, maar wel vooral bij meer helderheid en de goede uitvoering, zo leest mevrouw Van der Wilt dit stuk. Daarover is zij het eens met het college.

Haar fractie gelooft in het voeren van het goede gesprek in participatieprocessen.

Zij geeft graag iets mee aan het college in drie punten:

– Zij vindt het goed dat de gemeente inzet op het keuzekompas. Het is belangrijk dat dit voor inwoners en de raad helder is en wordt. Zij waarschuwt ervoor niet een heel circus op te tuigen. Zij adviseert het college de suggesties erbij te pakken en de leidraad die er is. Kijk vooral naar onduidelijkheden en daar waar er botsingen zijn. Zij noemt in dit verband de inclusie en de vraag over hoe de verschillende groepen en de verschillende belangen te bereiken in het participatieproces en hoe krijgt de gemeente die verschillende groepen bij elkaar aan tafel. Zij sluit zich in dat opzicht aan bij de woorden van mevrouw Kendir. Zij ziet graag dat de wethouder toezegt dit expliciet mee te nemen in dit kader of in dit keuzekompas.

750

Belangrijker is dat het stadsbestuur iets doet met datgene wat op schrift staat; ook de raad zal zich hieraan moeten houden. Het belangrijkste punt dat de Rekenkamer maakt is dat er wel beleid is, maar dat het uitgevoerd moet worden; dat schaart mevrouw Van der Wilt onder hygiëne. Mevrouw Van der Wilt pleit ervoor om in ieder beleid stuk dat de raad ontvangt expliciet te maken en vastgesteld zodat iedereen weet hoe het stadsbestuur het gaat doen en wat de raad mag terug verwachten in het uiteindelijke stuk. Daardoor zorgt het stadsbestuur ervoor dat zowel voor inwoners als voor ambtenaren als voor raadsleden het niveau van participatie bekend is waarop dan ook is terug te vallen. Zij vraagt of de wethouder wil en kan toezeggen vooral hierop te focussen in de uitwerking van het Keuzecompas en als minimale uitgangspunt ervoor te zorgen dat in ieder geval voldaan wordt aan de verordening.

760

De heer Maas (VOLT) vraagt hoe het stadsbestuur straks weet dat het goede gekozen is. Hoe ziet D66 dat voor zich?

770 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) merkt op dat dit een vereiste is uitgaande van de participatieverordening dat dit in ieder plan wordt opgenomen en dat de raad daarmee instemt. Dan is het ook een politiek vraagstuk of de participatie vergaand genoeg is of niet. Dat moet wat haar betreft vooraf helder zijn. Dat moet ook vastgesteld worden door de meerderheid zodat tussentijds daarover geen discussie komt.

De heer Maas (VOLT) begrijpt hieruit dat wanneer de raad een voorstel krijgt, dat daar een doelstelling bij zit, waaruit bijna automatisch volgt wanneer de doelstelling

aldus vertaald wordt, dat direct gevolgen heeft voor de manier waarop de bewoners uitgenodigd worden te participeren. De heer Maas ziet mevrouw Van der Wilt non-verbaal bevestigen dat dit juist is.

- 780 – **Mevrouw Van der Wilt** (D66) stipt haar tweede punt aan: de mensen; wat D66 betreft mag meer geïnvesteerd worden in participatievakmanschap. In zowel de analyse van de Rekenkamer als de eigen analyse van de gemeente komt duidelijk naar voren hoe belangrijk het rechtstreekse gesprek tussen inwoners en ambtenaren is. Zij leest ook dat ambtenaren sommige gesprekken niet meer zien zitten omdat de discussies te hoog oplopen en dat het voor hen niet meer veilig voelt. Goede participatie valt of staat wat haar betreft ook met mensen die het proces kunnen begeleiden, durven te begeleiden en ook hun vaardigheden daarin trainen. Dat kost investeren in personeel en dat heeft een visie nodig. Wat haar
- 790 betreft zet het stadsbestuur veel meer in op participatievakmanschap en ook op de visie hoe dat te organiseren. Het maakt niet uit langs welke weg dit verloopt: inhoudelijke vakafdelingen of een speciaal team. Zij geeft de voorkeur aan de versterking van het vakmanschap in de eigen organisatie.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dit een belangrijk punt. Hij vraagt of D66 ook ziet dat de versterking van het vakmanschap aan de kant van de ambtenaar niet voldoende zal zijn, omdat die participatiemedewerker mogelijk geen ruimte heeft in het traject van de gemeente; ook in het rekenkamerrapport leest hij dat bewoners vaak ervaren dat de ambtenaren met wie ze te maken hebben, het belang van de projectontwikkelaar vooral dienen. Hun boosheid komt vooral ook doordat de

800 inwoners niet zien dat wordt nagegaan hoe de positie van de inwoners te steunen is. Het gaat zijns inziens ook om de versterking van de positie van de medewerkers.

Mevrouw Van der Wilt (D66) ziet dat zeker. Daarom betrof haar eerste punt de kaders. De ambtenaren voeren de opdracht van de raad uit. Daarmee zijn de ambtenaren te helpen om te beseffen waarvoor ze aan de lat staan. Voor de ambtenaar is het lastig dat de raad soms tegenstrijdige signalen geeft of tijdens een proces andere verwachtingen ontwikkelt. Dat vraagt scherpte bij zowel het college als bij de raad om toestemming te geven dit zo te gaan doen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dat D66 dit ziet. Hij vraagt of het sterker maken van de positie een expliciet doel is dat moet worden meegenomen.

810 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) antwoordt dat het stadsbestuur de baas is. De raad zal ervoor moeten zorgen dat de kaders die de ambtenaar meegeeft, duidelijk en helder moeten zijn. Wanneer dat niet het geval is, gebeurt er iets in de raad en dan is de ambtenaar zeker van het college om het scherper te krijgen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) doet de suggestie de ambtenaar de ruimte te geven om op te komen voor het borgen van goede participatie van de bewoners; dat dat het eerste belang is. Dat in elk traject er iemand moet zijn die dat borgt vanuit de gemeente.

Mevrouw Van der Wilt (D66) beaamt dat dat belangrijk is. Zij verwoordde dat met vakmanschap. Misschien wordt vooral gekeken naar de inhoudelijke kennis van ambtenaren. Er zal zeker voor dat deel aandacht moeten zijn.

820 **De heer Van Steeg** (CDA) hoort mevrouw Van der Wilt spreken over investeren in vakmanschap. Hij vindt dat belangrijk maar hij legt de vraag voor of het ook te maken heeft met kennis van wat er in de wijk speelt. Het gaat ook om mensenwerk. Hij legt de vraag voor of dit bij participatie het eerste uitgangspunt zou moeten zijn.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt dat zeker belangrijk. Dat is het eerste wat de ambtenaar verbindt met de stad. Maar dat is niet per se wat de participatie het beste

maakt. Participatie wordt juist ingewikkeld wanneer de ambtenaar ook de bredere belangenafweging moet faciliteren waarin mogelijk ook andere belangen spelen; zij stelt zich voor dat dat daadwerkelijk lastig is. Zij noemt in dit verband het begrip *de organisatie van een goede procesbegeleiding*. Zij vervolgt haar inbreng.

830 In participatie gaat vaak veel geld naar inkoop van externe deskundigen; is de wethouder het eens met D66 dat het deel ambtelijk vakmanschap een belangrijke prioriteit zou moeten zijn. Ziet de wethouder ook financiële ruimte om meer te investeren, bijvoorbeeld wanneer slimmer wordt omgegaan met participatiebudget uit de grote ruimtelijke processen waaraan zij zojuist refereerde bij de Omgevingsvisie.

- Tenslotte gaat zij in op de reflectiegroep. Haar fractie is er verbaasd over dat dit is voorgesteld in deze brief. Haars inziens is er al een reflectiegroep vanuit de eerdere motie Verdiept Zeggenschap. Destijds is een grote groep inwoners gemobiliseerd om mee te denken over Samen Stad Maken en hieraan bij te dragen.

840 **De heer Dekkers** (GroenLinks) vraagt of mevrouw Van der Wilt beseft dat die groep al lang niet meer bij elkaar is gekomen. Hij vraagt of D66 het met GroenLinks eens is dat het van belang is ervoor te zorgen dat er een overleg is tussen gemeenten, de stad en wat hem betreft ook de raad om door te gaan over hoe die participatie goed is te maken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) licht toe dat dit de reden is waarom zij verbaasd is. Deze groep heeft ook al veel adviezen gegeven en sommige van die adviezen zijn niet opgevolgd en lopen nog steeds. Eigenlijk is nu besloten om die groep niet meer voort te zetten en een nieuwe groep in het leven te roepen. Zij vindt het zonde en richting die groep niet prettig. Zij vraagt waarom nu iets nieuws op te zetten. Die groep heeft juist gezegd dat ze graag wil dat de gemeente aan de slag gaat met de
850 adviezen. Zij ziet niet in waarom een nieuwe groep anders zou zijn dan deze Reflectiegroep. Zij begrijpt de wens van het college, maar ze vreest dat hiermee nieuwe teleurstellingen worden georganiseerd wanneer hierna het college er op dezelfde manier mee om gaat. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet en of zij het ermee eens is dat ook hier geldt dat meer niet altijd beter is. Zij is geen voorstander van het instellen van een nieuwe groep, zolang de huidige groep en adviezen die zijn gegeven nog niet helemaal verwerkt zijn in het huidige plan.

De heer Dekker (GroenLinks) legt de vraag voor of het wellicht verstandig is de stad te betrekken bij het voortzetten van Samen Stad Maken.

860 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) is het daarmee eens. Haar inbreng is een kritische reflectie op de stand van zaken tot nog toe en dat er nog veel ligt van de nu nog bestaande groep.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met de conclusie dat het Rekenkamerrapport helder is, de analyse van het college ook. Wat haar fractie betreft liggen er nu voldoende analyse en moties voor, voor de verordeningen; zij pleit ervoor alle aandacht te richten op de goede uitvoering ervan. Zij zal het college in de komende tijd daarop scherp volgen. Zij ziet uit naar de concrete plannen.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het belangrijk de verhouding tussen de burger en de gemeente op waarde te schatten. Het participatiebeleid is ongeveer de lakmoesproef
870 om te zien of het beleid wordt erkend en gedragen door de inwoners van de stad. Dat maakt het enorm belangrijk.

Wanneer iemand het oneens is met een besluit maar wel het gevoel heeft te zijn gehoord, laat dat zijns inziens zien dat de participatie succesvol was. Dat ziet hij

vaak in Utrecht niet gebeuren. Veel gaat mis en de Rekenkamer toont dat ook aan. Hij dankt de Rekenkamer voor het rapport.

De teleurstelling over de participatie in de stad is groot. Wat hem betreft moet participatie niet het vinkje zijn op de lijst. Dat leidt tot frustratie bij heel veel inwoners. Zijn fractie is blij met het voorliggende rapport. Hij hoopt dat het college dit met verve oppakt. De reactie van het college op het Rekenkamerrapport stelt zijn fractie teleur. De brief die de wethouder daarna heeft gestuurd toont meer ambitie.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat in de brief van het college staat hoe het college het anders wil gaan doen. Wat mist de heer Van Steeg?

De heer Van Steeg (CDA) noemt in dit verband de flyers. Ook mist hij het doel; hoe ervoor te zorgen dat de inclusiviteit daadwerkelijk beter wordt en hoe van de trajecten te leren. Hij hoopt dat de suggesties verder worden uitgewerkt met mogelijk ook nog nieuwe suggesties daarbij. Er kan ook meer gebeuren met moderne middelen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat het in het verleden vaak bleef hangen bij dat de gemeente het inclusiever wilde doen en dan werd omschreven wat dat was. Nu is het voor het eerst concreet. Hij vindt dat juist een positieve ontwikkeling.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt een aantal goede dingen te lezen. Hij vindt de zichtbaarheid in de wijk ontzettend belangrijk. Dan niet alleen in een participatieproject: zorg dat de gemeente een gezicht heeft in de wijk. Wat hem betreft moet de gemeente voorafgaand aan een participatietraject het vertrouwen van de inwoners winnen. Hij noemt in dit licht de suggestie van mevrouw Kendir voor de G1000.

De heer Van der Zweth (PvdA) noemt de groep die digitaal niet vaardig is en het streven inclusief te zijn. Wat mist de heer Van Steeg om het doel van inclusiever worden nog beter te bereiken?

De heer Van Steeg (CDA) vindt het belangrijkste dat het gaat om mensenwerk; wat hem betreft moet de gemeente zichtbaar zijn in de wijk. De gemeente moet ook weten wat in de wijk speelt. Hij denkt ook dat gekeken moet worden naar onorthodoxe middelen om de inclusiviteit en verbeteren.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

De Rekenkamer sprak over de Participatieleidraad die niet altijd wordt gebruikt. Het college vermoedt dat het nieuwe het probleem is. Hij legt de vraag voor aan de Rekenkamer in hoeverre die Participatieleidraad gaat zorgen voor meer inclusiviteit. Ten tweede verneemt hij graag meer *out of the box suggesties* vanuit de Rekenkamer.

Als het gaat om participatieniveaus pleit hij ervoor te zorgen dat de basis op orde is en die trajecten goed te doen waarin de inwoners echt inspraak hebben. Daarvan is ook te leren. Hij pleit voor openheid als het gaat om het participatieproces en wat daaruit is gekomen.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vervangt mevrouw Chirino. Voor zijn fractie zijn participatie en inspraak belangrijke onderwerpen.

Zijn partij is voorstander van het subsidiariteitsbeginsel; hij is van mening dat de raad moet durven loslaten en moet vertrouwen op de kennis en kunde in de stad. Hij is ervan overtuigd dat het stadsbestuur niet kan besturen zonder inspraak en rugsteun van stadsgenoten.

Hij is blij met het rapport van de Rekenkamer. Zijn fractie ondersteunt de aanbevelingen en ziet het rapport als een meetlat waarlangs toekomstige participatietrajecten gelegd te leggen zijn. Dat zal ook moeten plaatsvinden. Hij stipt enkele punten aan die voor zijn partij extra van belang zijn.

Inwoners die in gesprek gaan met de gemeente verdienen het om serieus genomen te worden. Schadelijker dan geen participatie is participatie waarmee niets wordt gedaan. Daartegenover is een goed uitgevoerde participatie goed voor het vertrouwen in de overheid en goed voor het beleid in brede zin. Het is daarbij van belang eerlijk en transparant te zijn als gemeentebestuur, toegankelijk, en ook heldere kaders te stellen aan de participatie. Dat betekent dat nagegaan moet worden waar participatie mogelijk is en waar niet. Dit moet ook uitgelegd kunnen worden. Het

930

Het gemeentebestuur moet de mensen meenemen in wat hun plek is in het grotere proces. Het college geeft daarbij aan dat proces gaandeweg kan veranderen. Juist dan is het van belang mensen mee te nemen in wat er verandert, waarom dat gebeurt en wat er in de veranderde situatie met de input is te doen.

Het stadsbestuur moet de mensen ook meenemen in het resultaat. De Rekenkamer adviseert daarbij inzichtelijk te maken wat de invloed van participatie is geweest op het geheel. Het college zegt erbij gebruik te maken van participatieverslagen. De heer Van Bergen hoopt dat het participatieverslag minder saai is dan het in eerste instantie klinkt. Hij hoopt dat zorggedragen wordt voor een aantrekkelijk en goed leesbaar geheel. Daarbij vraagt hij zich af of alleen een verslag voldoende is. Dit is het moment waarop het stadsbestuur verantwoording aflegt en het de inwoners laat zien dat de moeite die zij hebben gedaan zich heeft uitbetaald. Of

940

wanneer andere keuzes gemaakt zijn, de afweging die daaraan voorafging uit te leggen. Hij sluit zich in dezen aan bij de inbreng van GroenLinks. Hij vraagt of de wethouder zijn oordeel deelt dat het belangrijk is om die verantwoording af te leggen. Is de wethouder bereid om naast de participatieverslagen ook andere manieren van verantwoording te overwegen, zoals afsluitende avonden voor participerende inwoners?

Met betrekking tot de rolverdeling binnen het participatieproces raadt de Rekenkamer aan daarover concrete afspraken te maken. De ChristenUnie neemt dat advies graag over. Dat is ook in lijn met de heldere kaders waarover hij eerder sprak. De raad heeft daarin zelf ook de verantwoordelijkheid. Hierover moet het bestuur heldere afspraken maken hoe raad en college zich verhouden tot het participatieproces. Het bestuur zal zich aan de afspraken moeten houden. Wanneer de inwoner aan het woord is, past het het bestuur een luisterende houding aan te nemen.

950

Mevrouw Meerding (VVD) dankt de Rekenkamer voor het grondige rapport. De hoofdconclusie van de Rekenkamer is dat het de gemeente onvoldoende lukt om de doelen van Samen Stad Maken te realiseren. Bewoners willen meer duidelijkheid over de beïnvloedingsruimte, helderheid over kaders en randvoorwaarden aan de voorkant, de verschillende doelgroepen beter in beeld en beter terugkoppelen wat er met de inbreng is gebeurd. Die conclusies komen voor de VVD niet als een verrassing. Zij noemt in de Maliebaan en Rijnenburg, projecten waar bij deze geluiden ook gehoord zijn.

960

Het klinkt simpel maar toch gaat het niet goed. Zij kan zich vinden in de conclusies van het rekenkamerrapport. Haar fractie wil dat alle aanbevelingen worden overgenomen. Het college zegt dat ook te doen. Dat neemt niet weg dat ook haar fractie een defensieve reactie bespeurt bij het college. Zij moedigt het college aan de aanbevelingen op te volgen.

Vooraf moet duidelijk zijn wat de beïnvloedsruimte is voor inwoners. Zij is het eens met de aanbeveling. Als het gaat om de vraag hoe dit wordt uitgewerkt, zit daarin een politieke keuze. Zij vindt die niet eenvoudig.

970

Zij vraagt de Rekenkamer waarom in het onderzoek zoveel ruimtelijke projecten zijn betrokken. Mogelijk zijn dat niet de beste casussen om te bestuderen; mogelijk is de diversiteit van het publiek daarvan niet af te leiden. Zij krijgt daarop graag de reflectie van de Rekenkamer.

Zij sluit zich aan bij de suggestie van de PvdA voor tekentafels in de wijk.

Zij sluit zich ook aan bij het pleidooi van zichtbaarheid in de wijk.

980 Met betrekking tot de brief Samen Stad Maken en de herijking daarvan, merkt zij op dat in de brief wordt voorgesteld een reflectiegroep in het leven te roepen van een aantal betrokken bewoners, experts op het gebied van participatie, initiatiefnemers en ambtenaren. Die groep geeft bij de uitvoering van Samen Stad Maken aan waar het nodig is om bij te sturen. De VVD heeft twijfels bij de samenstelling van deze groep zoals die nu wordt voorgesteld. De fractie de experts heel goed. Maar welke bewoners worden wel en worden niet uitgekozen? Het lijkt haar beter wanneer de bewonersdelegatie wordt doorgewisseld; zij denkt dan aan de bewoners te betrekken die net ervaring hebben opgedaan met participatie. Zij verneemt graag hoe de wethouder daarover denkt.

990 **De heer Dekkers** (GroenLinks) vindt dit een belangrijk punt van de VVD over de reflectiegroep. Hij vraagt of de VVD het met hem eens is dat van de bewoners verwacht mag worden dat zij steeds bereid zijn om na te denken over de stem die niet wordt gehoord en dat er niet op een privé-agenda gestuurd moet worden.

Mevrouw Meerding (VVD) is het eens met heer Dekkers dat dat van toegevoegde waarde kan zijn. Het gaat ook om bewoners die breder kunnen denken dan hun persoonlijk belang. Zij denkt dat de afwisseling hierin kan helpen.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt de mening van de VVD over of de raad in deze groep mee zou moeten.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat een lastige. Haar eerste gevoel zegt van niet. Het geeft meer zuurstof en vrijheid om te praten voor de bewoners wanneer dat niet continu politiek wordt gemaakt en dit zonder raadsleden erbij plaatsvindt.

1000

De voorzitter schorst de vergadering tot 22.00 uur en heropent die.

De beantwoording

1010 **De heer Keulen** (Rekenkamer) begint zijn antwoord met de vragen van de heer Van der Zweth en mevrouw Meerding over de afbakening van de casussen die onderzocht zijn. De Rekenkamer zocht naar de beste en de slechtste voorbeelden van participatie, zowel volgens de raad als volgens de inwoners. Daarnaast heeft de Rekenkamer geprobeerd een spreiding te maken. Het betrof niet alleen ruimtelijke ordening. Er is een spreiding gemaakt over beleidsterreinen, en ook een spreiding naar participatieaanpak: mobiliteit, verkeer, grondzaken en energie. De gedachte was dat als de spreiding niet lukt in de wijken waar de participatiegraad iets hoger is, het zeker niet zal lukken in een wijk als Overvecht. Om die reden ook de spreiding over de casussen.

1020 De heer Dekkers kan de conclusies volgen maar staat niet achter de aanbevelingen. De Rekenkamer heeft gekeken naar het bestaande beleid. Er waren drie doelen: diverser publiek aanspreken, meer participatie en de verbetering van de plannen. De Rekenkamer heeft moeten constateren dat die zaken niet terugkomen en dus niet plaatsvinden. Daarop zijn aanbevelingen opgesteld die logischerwijs voortbouwen uit die conclusies. In veel gevallen konden mensen niet vertellen wat er met de inbreng is gedaan. Daarom zijn aanbevelingen gedaan die aansluiten bij die stappen die elk

traject heeft en waarbij het ook niet uitmaakt of er een G1000 wordt georganiseerd of iets anders.

De heer Dekkers (GroenLinks) begrijpt dat die vijf dingen logisch voortvloeien uit die doelen. Hij vraagt of de Rekenkamer herkent dat die vijf punten in Samen Stad Maken staan. Is de heer Keulen het met hem eens dat het lastig is beleid te formuleren op ongeveer dezelfde beleidspunten maar net iets anders geformuleerd.

1030 **De heer Keulen** (Rekenkamer) herkent dat iets minder. De Rekenkamer heeft laten zien dat de doelen breed zijn geformuleerd en niet worden bereikt. Om die reden doet de Rekenkamer aanbevelingen die daarop aansluiten. De Rekenkamer ziet dat die dingen niet worden gedaan.

De commissie geeft breed aan dat zaken misgaan en dat die zaken te verbeteren zijn. Wanneer de commissie weet dat die zaken daadwerkelijk gedaan worden is het volgen van het raadsvoorstel van de Rekenkamer een logische manier om dat te doen.

De heer Dekkers vroeg hem te reflecteren op bepaalde aanbevelingen. Hij komt dan allereerst terug op de uitspraak dat het voor de Rekenkamer ongemakkelijk is om op de stoel te zitten van de raad en van het college. Het stadsbestuur gaat uiteindelijk over hoe het de aanbevelingen gaat opvolgen, dus ook hoe die worden uitgewerkt op een meer gedetailleerd niveau. Over dat laatstgenoemde gaat de Rekenkamer niet.

1040 Kijkend naar aanbeveling 1, schrijft de wethouder dat daar de participatieplannen voor zijn. In sommige gevallen bij het onderzoek van casussen zag de Rekenkamer die ook; die waren niet openbaar en ook niet in alle gevallen aanwezig. Dat zou een manier kunnen zijn om zo iets te verbeteren en daarmee ook het belang van aanbeveling 1.

Reflectie werd ook gevraagd om op aanbeveling 2 per project te analyseren welke doelgroepen betrokken moeten worden. De heer Van Keulen heeft vanavond allerlei verschillende manieren vernomen om dat te doen. De Rekenkamer ziet dat dat nog steeds niet gebeurt. Om die reden is die aanbeveling ook van belang.

1050 De heer Dekkers zei ook iets over Box 1 waarin wordt geconstateerd dat er binnen een project verschillende niveaus en groepen worden gevormd en verschillende manieren van inspraak. Over dat dat gebeurt hoort de raad de Rekenkamer niet. De Rekenkamer zegt dat vooraf niet duidelijk is welke participatie wordt gevraagd. Dat was in dit geval ook niet duidelijk aan de mensen die meededen dat op twee verschillende manieren te participeren is en hoe die zich tot elkaar verhouden. Daarover gaat Box 1 wat hem betreft.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt de Rekenkamer of dit over het gegeven gaat dat het niet transparant is, of dat er geen verschillende vormen naast elkaar bestaan. Die verschillende vormen naast elkaar, vindt hij juist heel slim.

1060 **De heer Keulen** (Rekenkamer) merkt op dat heer Dekkers hem heeft horen betogen dat het de Rekenkamer niet uitmaakt dat die twee verschillende manier naast elkaar bestaan, zo lang het maar aan inwoners duidelijk is dat die twee dingen naast elkaar bestaan. Wanneer de raad en het college van mening zijn dat dat een goede manier van participeren is, vindt hij dat prima. Als maar duidelijk is dat juist die onduidelijkheid in het proces tot veel ergernis leidt; dit is voor hem daarvan een sprekend voorbeeld. Hij vervolgt zijn beantwoording.

De heer Dekkers heeft een reflectie gevraagd op aanbeveling 5; hij refereert aan zijn inbreng in de Raadsinformatiebijeenkomst dat het lastig is een evaluatie op te stellen. Daar gaf de heer Dekkers in zijn betoog voorbeelden van hoe een dergelijke

1070 evaluatie zich zou kunnen voltrekken. Daar sprak de heer Dekkers zich ook uit over dat daarbij meer en verschillende groepen worden betrokken. Kijkend naar het rapport, spreekt hij over leden van de raad, over de mensen die geparticipeerd hebben en hoe die het hebben beleefd, en de ambtenaren in het participatieproces zelf. Hij spreekt in dit verband over het bij elkaar brengen van die drie perspectieven; hij mist dat nog veel in bestaande gevallen. Dat lijkt hem niet het grootste probleem. Ook de Rekenkamer doet een evaluatie langs de velden en legt de Tweede Kamer vragen voor aan de verschillende velden.

1080 De Rekenkamer heeft iets gezegd over dat borging van het raadsvoorstel voor de Rekenkamer heel belangrijk is. Hij komt dan bij de vragen van het CDA over de Participatieleidraad. In hoeverre het volgen van die leidraad leidt tot meer inclusiviteit? De heer Keulen merkt op dat de leidraad zelf daarover zeer beperkt is; die volgen leidt op zichzelf niet tot een bredere inclusiviteit of een bredere diversiteit. In dit verband refereert hij aan de inbreng over het uitvoeren van een krachtenveld analyse vooraf om te bepalen wie er betrokken dient te worden. Hoe dat vorm zou moeten krijgen, wordt niet per se uitgelegd in de leidraad. De aanbeveling van de Rekenkamer is meer naar buiten te gaan en outreachend te werken; dat wordt ook onderschreven. Hij refereert hierbij ook aan de ideeën die in de raadsbrief staan.

1090 De Rekenkamer zou *manieren out of de box* hebben opgenomen wanneer die er waren, zegt hij richting de heer Van Steeg. De doelen die het stadsbestuur belangrijk vindt, worden niet gehaald. De aanbevelingen die de Rekenkamer heeft gegeven, zijn gekozen omdat de doelen nog niet behaald zijn: het voor de burgers meer begrijpelijk maken van wat er met hun inbreng gebeurt, dat vooraf duidelijk is waarover de inwoners participeren, dat achteraf voor de raad en voor de burgers duidelijk is wat met de participatie is verbeterd in de plannen.

Soms wordt door de ontwikkelaar zelf een participatieproces begeleid. Dat zijn dan niet alleen de ambtenaren die dat doen. Voor de burgers kan dat betekenen dat het niet duidelijk is welke rol ze tegenover zich hebben; gaat het om de ontwikkelaar, of doet de ontwikkelaar ook iets voor de burger?

1100 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de Rekenkamer nog suggesties heeft om het probleem van het capaciteitsgebrek bij de gemeente te ondervangen als het gaat om de ondersteuning van participatieprocessen, waardoor het probleem wel wordt ondervangen, maar waarmee niet alles naar de gemeente getrokken wordt vanwege de praktische bezwaren.

De heer Keulen (Rekenkamer) merkt op dat het hem er niet om gaat dat de gemeente dit moet doen. In alle trajecten is te zien dat de rol onduidelijk is. Hij bepleit vooraf duidelijkheid daarover. Datzelfde geldt voor de verwachtingen richting de burger en de manier waarop de participatie in de plannen worden verwerkt.

1110 *Beantwoording door het college*

Wethouder Oosters dankt de raad en de Rekenkamer. Het college neemt de aanbevelingen over. Zij vindt de aanbevelingen heel waardevol. Zij refereert aan de brief bij Samen Stad Maken. Het college gaat in zijn brief een stap verder; niet alleen de helderheid per project, maar ook de ontwikkeling van een kompas dat kaderstellend is en richting geeft aan de zeggenschap in de stad.

De tweede aanvulling is het investeren in houding en gedrag en ook het erkennen dat het beter kan. Het college wil dit breder en dieper in de organisatie verankeren, bijvoorbeeld ook door de HR-sturing.

1120 Zij complimenteert de commissie met het in haar ogen mooie debat. Het gaat soms ook om tegenstrijdige belangen die bij participatie spelen. Tegelijkertijd gaat het om veel zaken die de Utrechters verbinden en het belang van participatie dat gezien wordt. De wethouder zegt de raad voor de zomer 2023 een brief aan de raad toe over het plan van aanpak: hoe het college tot het kompas komt en de leidende principes met de raad en met de stad. Het college zal daarin een prioritering maken aan de hand van de sporen daarin beschreven.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat in de voorliggende brief ook een brief wordt aangekondigd; zij vraagt of dat die brief is of gaat het om een andere?

1130 **Wethouder Oosters** bevestigt dat het die brief wordt in het kader van doen. Zij zal proberen zoveel mogelijk van de inbreng vanuit de commissie in die brief te vatten zodat ze de punten kan meenemen in het plan van aanpak.

Veel punten zijn door verschillende fracties genoemd. Zij loopt de fracties bij langs. Ingaand op de inbreng van de PvdA gaat zij in op de wijkbudgetten en of het college kan nagaan of dit meer actief onder de aandacht is te brengen in de wijken waarin de participatie minder snel vanzelf gaat. Er zit een link aan de motie over buurtbudgetten; zij doelt hiermee op de motie Boter bij de Vis. Dit komt ook terug in de evaluatie van het Initiatievenfonds. Die koppeling ziet het college. Het college ziet een kans om dit verder uit te werken. Daaraan wordt uitvoering gegeven. De wethouder kan dit toezeggen op die manier.

1140 Als het gaat om de manieren om dichterbij de bewoners te komen erkent het college de punten die de PvdA aandraagt; dit betreft aanbeveling 2 van het rekenkamer-rapport. Bij de uitwerking van het leidende principe dichtbij te zijn en ter plekke kan het college dit soort vormen meenemen. Het college wil alle suggesties die de raad op tafel legt meenemen in de uitwerking. De wethouder kan dat in die zin toezeggen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat veel van die suggesties al in de brief zijn opgenomen. Hij merkt op dat *de tekentafel* daarvan afwijkt. Hij vraagt of het college daar uitgebreid bij stil kan staan: wanneer kan het wel en niet, wat zijn de voor- en nadelen. Hij wil als raad graag hierover een uitspraak doen, zelfs wanneer de wethouder afsluit met het niet zo'n goed idee te vinden.

1150 **Wethouder Oosters** licht toe dat dat de zoektocht was: wanneer wordt een dergelijk middel ingezet en moet dat dan steeds of juist helemaal niet. Hierop zal het college ingaan in de terugkoppeling.

1160 Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op aanbeveling 3 zoals ingebracht door de PvdA. Goed inzichtelijk maken wat de verandering is als gevolg van participatie. Dit werd ook ingebracht door GroenLinks, de ChristenUnie, het CDA: wat te gaan doen om dit duidelijker te maken? Het college beschreef al niet alleen een Participatieplan te willen maken, maar juist ook een participatieverslag. In het Participatieplan zegt het college hoe het de participatie wil uitvoeren. Het college laat het resultaat zien in het verslag en hoe het uiteindelijk is verwerkt in het uiteindelijke plan. Hiermee gaat het college zeker aan de slag. Zij verneemt ook van de raad dat het goed zou zijn om dit niet altijd procesmatig te doen, maar juist ook het menselijker en inzichtelijker te maken. Het college neemt dit mee in de uitwerking van de aanbeveling. De wethouder vindt dit mooie suggesties.

Met betrekking tot aanbeveling 4 *Gewoon aan het werk*, aan de slag, eenvoudig, niet te lang wachten en ervoor gaan; de wethouder is het daarmee volledig eens.

Tegelijkertijd wil het college dat het plan voor de versterking van de lokale democratie niet zonder de stad tot stand komt, juist ook door de oproep die de raad eerder deed. De raad mag van het college verwachten dat het college heel hard aan

de slag gaat en al aan de slag is. Een goed proces met de raad en met de stad is wat haar betreft ook een beetje tijd waard. Zij stelt de commissie gerust; het college zal het kompas niet te ingewikkeld maken.

Richting GroenLinks zei de heer Dekkers als eerste *de sleutelpersonen beter te betrekken* en of dat ook breder kan. Dat punt werd ook door EenUtrecht benoemd. De wethouder vindt dat een hele mooie suggestie. Zij kan hierop een toezegging doen. In een aantal plannen komt het steeds meer terug. De sleutelpersonen werden ook betrokken bij het Burgerberaad. Dat bleek ontzettend waardevol zijn. Dit zal absoluut terugkomen in het plan van aanpak.

De heer Dekkers (GroenLinks) stelde die vraag gerelateerd aan het maken van het Participatieplan.

Wethouder Oosters antwoordt bevestigend; dit netwerk samen is goed te betrekken met de participatiegroep over zeggenschap.

De heer Dekkers vroeg expliciet aan haar wat het college gaat doen met aanbeveling 1 van de Rekenkamer. Het gaat over de helderheid, over de kaders en de randvoorwaarden. Het college wil met het kompas hieraan richting en invulling geven. Het college heeft beschreven in zijn brief op welke wijze het dit wil doen. Het college zal in het plan van aanpak richting de zomer beschrijven hoe het dat precies gaat doen.

Gevraagd is of de wethouder het ermee eens is dat bij grote projecten vaker gewerkt kan worden met een procesgroep om op die manier in verschillende vormen van participatieprojecten te bespreken. De wethouder is het daarover eens met de heer Dekkers. Zij noemt in dit verband het Stadsteam bij het Jaarbeursplein. Het zou kunnen helpen hier naar te kijken samen met een dergelijke procesgroep. Zij refereert aan de desbetreffende frase in de raadsbrief. Het college zal dit meenemen om daarmee te experimenteren.

Mevrouw Van der Wilt (D66) hoort de wethouder iets zeggen over de Stadsteams; zij herinnert zich een recent ingediende motie die vraagt om de Stadsteams te evalueren. Zij vraagt of de raad daarover nog iets terugkrijgt. Zij vraagt of de wethouder aan het einde van het debat daarover nog iets kan zeggen.

Wethouder Oosters zal hierop terugkomen aan het einde van haar beantwoording. Zij vervolgt haar beantwoording met op te merken dat zij al ingegaan is op aanbeveling 3 met de manier waarop het college het verslag wil verbeteren.

Aanbeveling 2 gaat ook over *meer ter plekke*; dat doet het college op veel manieren en wil het ook meer uitbreiden. Het gaat om het betrekken van een grotere groep bewoners die normaal gesproken ongehoord zou blijven.

Mogelijk is de vergelijking terecht gemaakt tussen de ladder en het kompas. De wethouder kan richting de heer Dekkers toezeggen dat de ladder niet terugkomt. Het college heeft steviger kaderstellend beleid nodig op waar welke participatie het beste past, juist om de aanbevelingen van de Rekenkamer op te volgen, juist om duidelijkheid aan de stad te kunnen bieden en juist ook om de nieuwe uitdagingen zoals de Omgevingsvisie en de eisen die daaruit voortkomen goed te kunnen aangaan.

Met betrekking tot spoor 4: de mensen uit de stad betrekken bij de trainingen zoals de heer Dekkers suggereerde. De wethouder kan dat toezeggen.

De laatste vraag die de heer Dekkers stelde betrof het budget en de zorgen die hij daarover heeft. De wethouder vindt die opmerking terecht. Zij bevestigt dat de participatie van de hele organisatie is en van de hele organisatie zou moeten zijn. Dat vraagt wel inzet en een cultuurverandering die ook beschreven is in de brief van

het college. De wethouder heeft hetzelfde doel voor ogen als de heer Dekkers. Het college gaat daar hard mee aan de slag.

1220 De wethouder vervolgt met in te gaan op de inbreng van EenUtrecht, de heer Dijkstra. Zij bevestigt de urgentie te zien. Zij heeft op dit moment niets meer aan schrikken. Het college wil actie. Die richting wil het college ook en de wethouder gaat die richting ook op. Zij vraagt de raad haar de ruimte te geven dit samen met de raad zo te doen.

De heer Dijkstra vroeg een reflectie op de frase in de brief over dat consensus niet kan en dat dat de reden is waardoor bewoners minder vertrouwen hebben in de processen en dat dat niet helemaal de lading dekt. De ontevredenheid en afbreuk aan het vertrouwen komt niet alleen door het gebrek aan consensus; zij is het daarover eens met heer Dijkstra. Dat wordt niet geïnsinueerd in de brief. Het college heeft al een aantal keren gezegd dat het beter kan en wil nu doorpakken.

1230 De heer Dijkstra beschreef drie sporen: het versterken van de buurt en de buurtorganisaties, lokale democratie op buurtniveau en de Burgerberaadreferenda. De wethouder vindt dit belangrijke punten. Wat haar betreft zijn die al voor een groot deel verwerkt in de aanpak. Zij staat altijd open voor concrete suggesties. Zij wil heel graag aan de slag. Zij hoopt de commissie binnenkort te spreken over het Burgerberaad.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) checkt of het juist is dat hier twee actieprogramma's bij elkaar komen. **Wethouder Oosters** antwoordt bevestigend. Het college ziet juist dat het initiatief zo'n grote raakvlak met de participatieaanpak dat het college dat meer wil matchen.

1240 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat de lijnen er verstopt in zitten; hij vraagt of de wethouder met hem ziet dat het belangrijk is dit explicieter te maken en meer aandacht voor te hebben.

Wethouder Oosters zet uiteen dat zij iets kan met het explicieter naar voren halen. Zij zal de stappen nagaan aan de kant van het initiatief (dat zit ook in de evaluatie van het Initiatievenfonds dat de wethouder in Q3 heeft toegezegd) en het gesprek daarover expliciet aangaan met de raad. Dit verstopt het college zeker niet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is blij te vernemen dat die drie lijnen zichtbaar worden. Hij vraagt of de wethouder ziet dat het versterken van de buurt en burgerorganisaties er nog helemaal in zit. Dat vergt tekst. Hij leest dit nog nergens. Dit is geen verstopt spoor maar een extra spoor.

1250 **Wethouder Oosters** zal dit bestuderen. Zij begrijpt dat heer Dijkstra op zoek is naar waar dit verder te verankeren is. Zij heeft de idee dat het college en de raad op één lijn zitten als het gaat om het doel dat het stadsbestuur voor ogen heeft. Zij zal nagaan hoe dit verder is verankeren.

De voorzitter vraagt of dit terugkomt in het plan van aanpak.

Wethouder Oosters antwoordt bevestigend.

1260 **De heer Van Steeg** (CDA) herkent de inbreng van de heer Dijkstra. Wanneer initiatief en participatie daadwerkelijk hierin gaan vallen, komt het initiatief er bekaaid vanaf. Hij zou dan willen voorstellen ook in het actieplan nadrukkelijk én de scheiding te maken én te analyseren waar beide plannen elkaar versterken en waar ze los staan van elkaar. Hij vindt participatie iets anders dan het initiatief. Hij verwacht dat dat ook zal blijven. Hij doet deze oproep aan de wethouder.

Wethouder Oosters antwoordt te zien dat dit ook terug moet komen in het kompas voor zeggenschap - dus ook de mate waarin de inwoners zelf inbreng hebben - bij initiatieven zitten bewoners echt aan het roer. Zij bevestigt dat het afzonderlijke

plannen zijn. Tegelijkertijd is het mooi om het te incorporeren in het hele participatie-beleid.

1270 Zij vervolgt met de inbreng van Student & Starter en gaat in op de suggestie voor de G1000. Zij stelt voor nu vooral aan de slag te gaan met het Burgerberaad om na te gaan hoe ver het stadsbestuur daarmee komt. Dat voorstel is vorige week aan de raad gepresenteerd. Daarop heeft het bestuur belangrijke stappen te zetten. Student & Starter noemde de appicipatie. Student & Starter vraagt de wethouder te kijken naar het versterken van Denk Mee. Zij bevestigt dat dat een richting is die het college op wil. Zij refereert aan de brief van het college.

Met betrekking tot de inbreng van VOLT sprak de heer Maas over de smart geformuleerde doelstellingen en hij vroeg hoe de wethouder dit ziet. Zij is het eens met hem. Die doelstellingen moeten er meer komen. Dat is ook deel van het formuleren van het korte kaderstellende beleid. Het is belangrijk het smart te maken zoals de heer Maas voorstelde.

1280 De heer Maas deed vervolgens de suggestie hoe dit kompas te kunnen inrichten. Zij vindt dit een mooie suggestie. Tegelijkertijd merkt zij op dat het maken van het kompas complex is. Het college vindt het belangrijk dit met de stad op te stellen in een zorgvuldig traject. Zij vindt de suggesties van de heer Maas goed. Zij neemt die mee in het ontwikkelen daarvan.

Over de instrumenten om te beoordelen of de participatie is geluk, refereert zij aan haar antwoord over het participatieverslag en de manier om dat verslag te vernieuwen. Aan de andere kant denkt zij ook dat de Omgevingsvisie uiteindelijk een grote rol gaat spelen. Dit is in aantocht.

1290 **De heer Maas** (VOLT) is blij met dit antwoord. Hij vraagt zich af hoe de wethouder aankijkt tegen de huidige instrumenten daarin. Er zijn talloze signalen dat het tekort schiet aan instrumenten gekoppeld aan de bestaande doelen en die de juiste metingen kunnen doen zo dat het stadsbestuur de informatie krijgt die het bestuur zoekt om na te gaan of het bestuur succesvol is.

Wethouder Oosters merkt op dat zij het signaal niet ziet dat er te weinig instrumenten zijn. Zij ziet juist dat nog meer instrumenten niet noodzakelijk helpen maar dat het college wel duidelijker moet zijn over wanneer het welke instrumenten inzet. Zij is het hierover oneens met de heer Maas.

1300 **De heer Maas** (VOLT) doelt op instrumenten die het bestuur kan gebruiken om te meten of de mensen die geparticipeerd hebben ook echt tevreden zijn met die participatie. Hij vergelijkt dit met een klantenonderzoek. Dat hoeft wat hem betreft niet zo ingewikkeld te zijn. Die manieren zijn volgens hem goed te gebruiken om een dergelijk proces gemakkelijker in te richten.

Wethouder Oosters dacht met het participatieverslag daarin een uitweg te bieden. Zij bevestigt dat dit te verbeteren is. De heer Van Bergen deed de suggestie dit te doen met een fysieke bijeenkomst. De heer Van Steeg deed de suggestie om daarin de mening van de bewoners sterker te verankeren. Het zijn punten die zij hierin mee wil nemen. Zij houdt zich aanbevolen voor suggesties van de heer Maas.

1310 Zij gaat in op de samenstelling van de reflectie groep; ook de VVD had hierop inbreng. De wethouder vindt dit een relevante vraag. Het gaat om een zoektocht naar hoe die groep samen te stellen en de suggestie die de VVD daarbij deed was om de bewoners daarin meer te wisselen. Het college denkt dat het het bestuur van de stad helpt om iets samen te ontwikkelen. Wanneer teveel wordt gewisseld, zouden bewoners een minder stevige positie hebben in een dergelijke reflectiegroep dan de anderen in die groep. Terecht is dat de samenstelling divers moet zijn. Dat wil het

college meenemen in het uiteindelijke plan van aanpak. De wethouder zoekt in dezen naar een middenweg. Wanneer zij de raad goed heeft gehoord, wil de raad geen rol spelen in de reflectiegroep.

Zij vervolgt met de inbreng van D66. Zij noemt haar inbreng en is het eens met haar. Inclusie daarbij is een hele belangrijke voor D66. Dit zei zij samen met Student & Starter, CDA, PvdA, en vele anderen. De wethouder neemt dat expliciet mee. Zij zegt dit toe.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat de Rekenkamer zei dat de leidraad al aandacht besteedt aan inclusie, maar dat het verder moet gaan. Zij vraagt of de wethouder dat ook inziet; dat het om iets anders gaat dan wat er nu ligt.

Wethouder Oosters ziet juist met de interventies die het college zich voorneemt, bijvoorbeeld met het dichterbij mensen zijn, meer in de stad te zijn, een cultuurverandering; het college zet echt iets anders in gang. Het college ziet dat het in de huidige praktijk steviger kan, juist met inclusie.

De keuze voor participatie is in ieder voorstel duidelijk aan te geven; de wethouder ziet hetzelfde belang in dezen als mevrouw Van der Wilt. Zij ziet dit ook in de vorm waarop participatieplannen gedaan worden en dat het beter kan. Dit kan in veel meer voorstellen beter naar voren komen.

Mevrouw Van der Wilt raakte ook aan het vakmanschap van ambtenaren; vakmanschap kan de participatie nog beter vleugels geven. Het geldt dat in de organisatie te steken is, wordt uitgegeven aan het inkopen van vakmensen. Zij vindt dit een goede suggestie. De wethouder benadrukt dat het vakmanschap een hele duidelijke inzet is in de sporen in de brief. Het college wil daaraan in de HR en in de sollicitatieprocedures meer waarde toekennen. Het college doet dat al.

Waar het gaat om de analyse van de inkoop kan zij de inbreng van mevrouw Van der Wilt volgen en noemt zij *wat dit doet in de processen* het onderzoeken waard. Dit zit volgens het college ook in het spoor van de samenwerkende lerende organisatie. Het college zal dit zeker meenemen in de uitwerking.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt op welke manier het college dit wil uitzoeken en op welke manier wil het college hierop wil terugkoppelen.

Wethouder Oosters antwoordt dat zij zal nagaan of teveel geïnvesteerd wordt in de inkoop ten opzichte van het investeren in het vakmanschap en of het college wellicht te snel een keuze maakt om voor inkoop te gaan in plaats van voor het vakmanschap te kiezen. Het college zal die analyse maken. Het college neemt dat mee in het plan van aanpak voor de zomer. Wanneer dat niet zou lukken, informeert de wethouder de raad daarover.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op het kritische geluid van mevrouw Van der Wilt over de reflectiegroep en of de groep over het verdiepen van de zeggenschap daarin meegenomen zou moeten worden. De wethouder antwoordt dat zij dat terecht vindt; zij wil geen teleurstellingen creëren en meer is niet altijd beter. Voor wat betreft de uitkomst van de groep Zeggenschap heeft het college die een plek gegeven in de brief aan de raad over Samen Stad Maken. Het college is met hen in gesprek, onder andere in het traject rond het UBP. Zij ziet de reflectiegroep als een belangrijke spiegel voor de acties die de gemeente uitvoert. Ze noemt in dit verband het korte kaderstellende beleid voor het kompas. Ze kan zich in dat verband ook aansluiten bij de inbreng van de heer Dekkers. Zij zou dit juist willen aangaan met die reflectiegroep.

De inbreng van het CDA beschouwt zij als een mooie aanmoediging voor de volgorde in het kompas: zij zou de trajecten waar de bewoners veel meer naar zichzelf

kunnen toetrekken en veel meer zelf kunnen organiseren, een plek willen geven in het kompas. Zij ziet dat zeker.

Met betrekking tot de inbreng van de ChristenUnie bevestigt zij de waarde van de communicatie. Zij neemt dat nadrukkelijk mee in de doorontwikkeling van Samen Stad Maken.

1370 Zij beschouwt de inbreng van de VVD als een aanmoediging. Zij ziet ook dat het niet goed is om een te defensieve houding te hebben. Het college wil daarmee aan de slag. Zij hoopt in deze beantwoording dat te hebben laten zien.

Zij heeft de oproep van de raad duidelijk gehoord: zij zal samen met de raad, met de mensen van samen stad maken, en met de stad kort een kaderstellend beleid maken en in een brief voor de zomer een plan van aanpak naar de raad sturen waarin het college ook zal beschrijven wat het momenteel al doet.

Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

Gemiste vragen

1380 **De heer Dekkers** (GroenLinks) deed de suggestie het Participatieplan te maken en te publiceren om dat plan navolgbaar te maken. Hij had gevraagd wat de wethouder daarvan vindt.

Hij vroeg de reflectie op het anders geformuleerde voorgestelde raadsbesluit door de Rekenkamer. Hij had voorgesteld meer de nadruk te leggen op uitvoering. Hij vraagt de reactie van de wethouder daarop.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) hoort toch graag de reactie van de wethouder op zijn suggestie de terugmeldingen van participaties transparanter te maken.

1390 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) herhaalt haar inbreng over de motie over de Stadsteams en dat die nog worden geëvalueerd en of de wethouder daarover de stand van zaken kan geven.

De beantwoording

De wethouder zal de beantwoording op de gemiste vragen na afloop van de tweede termijn doen.

Tweede termijn

De heer Van Steeg (CDA) gaat in op het verschil tussen participatie en het initiatief en hoe dat in de brief terugkomt. Mogelijk moet de raad daar nog iets mee. Hij wil dit nog bestuderen.

1400 Ten tweede gaat hij in op inclusiviteit. Hij worstelt met het antwoord van de wethouder.

De heer Maas (VOLT) benadrukt nadrukkelijk te hangen aan de relatie tussen doelen, uitvoering van trajecten, de keuze van het traject en welke evaluatieinstrumenten daarvoor ingezet zullen worden. Hij vraagt de wethouder in dat plan hierop goed terug te komen.

Beantwoording

1410 **De wethouder** gaat in op de vraag van GroenLinks over haar reactie op de vraag het Participatieplan te publiceren. Zij refereert aan de reactie van het college op het rapport van de Rekenkamer: het college moet beter gaan sturen op de participatieplannen. Zij ziet dat ook. Zij schrijft in de raadsbrief het gebruik van formats vrijblijvend te

willen maken. Zij denkt dat de grootste winst te behalen is op houding en gedrag en de helderheid over de beïnvloedingsruimte en meer zeggenschap en eigenaarschap voor de Utrechters en de organisaties. Het gaat wat haar betreft om het doen in plaats van meer papieren plannen maken.

1420 De heer Dekkers vroeg een reflectie van de wethouder op zijn reflectie op het Rekenkamerrapport; had zij dit liever niet anders geformuleerd en dan meer gericht op de uitvoering? Zij verwacht dat de heer Dekkers in de reactie van het college ook gezien heeft dat er veel waardevols zit in de punten die de Rekenkamer noemt. Zij ziet ook dat veel terugkomt in het beleid van het college; het lastige zit in de crux hoe het beter te doen. De heer Keulen zegt terecht dat dat niet de rol is van de Rekenkamer. Het is een taak aan het college om het goed op te pakken. Het college gaat daarmee aan de slag.

In reactie op de vraag van EenUtrecht over de eerlijker terugkoppeling in het verslag, gaat de wethouder niet helemaal mee in die vraag als zou dat nu niet eerlijk zijn of dat dat met een bepaald idee zou zijn. Zij denkt wel de suggestie van de heer Dijkstra te kunnen meenemen in het kader van de participatieverslagen.

1430 De vraag van mevrouw Van der Wilt over de Stadsteams en of het college de motie goed zal uitvoeren, beantwoordt de wethouder met dat er gewerkt wordt aan een evaluatie van het Stadsteam. Het college zal daarover met marktpartijen spreken. Die evaluatie wordt naar de raad gestuurd. In de brief wordt nog geen termijn genoemd. Haar indruk is dat voor de zomer haalbaar is.

De wethouder beschouwt de inbreng van de commissie in de tweede termijn als een aankondiging richting de raad.

De heer Dekkers (GroenLinks) gaat in op het antwoord van de wethouder over de participatieplannen. Wanneer het stadsbestuur die zo belangrijk vindt en wanneer het transparantie zo belangrijk vindt, vraagt hij of het dan helpt wanneer wordt afgesproken dat die participatieplannen gemaakt worden en gepubliceerd zodat iedereen ze kan zien.

1440 **Wethouder Oosters** volgt de heer Dekkers daarin en zij zal dit meenemen in het plan van aanpak. Zij zal nagaan wat er op tegen is om dat niet te doen.

Conclusies

De voorzitter legt de vraag voor of er behoefte is om dit door te geleiden naar de raad.

De heer Dekkers (GroenLinks) stelt voor dit door te geleiden met de A-status. Hij maakt een slag om de arm omdat er nog een stemming moet plaatsvinden in zijn fractie. Hij ziet uit naar de raadsbrief van het college.

1450 **De heer Van Steeg** (CDA) wil de uitvoering afwachten en nagaan wat te doen is in de raad. Hij kan met dit voorstel leven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dat het Rekenkamerrapport met de A-status doorgaat naar de raad. Hij gaat daarin mee.

Als het gaat om de raadsbrief over de herijking Samen Stad Maken vertrouwt hij er op dat alles wat is ingebracht, terug zal komen in het plan van aanpak. Hij wacht het af, wetende dat hij dit voor de zomer kan verwachten. Dan is na te gaan of dit opnieuw geagendeerd moet worden.

De voorzitter concludeert dat hiermee de commissie unisono is

De toezeggingen

- 1460 – Er komt een plan van aanpak met daaronder meerdere toezeggingen. Hij roept de commissie op het verslag daarop na te lezen: hoe te komen tot het kompas en de principes voor houding en gedrag, de ladder maakt er geen onderdeel van uit, de prioritering van de sporen, de rol van de sleutelpersoon breder inzetten, het initiatief, de financiële ruimte wordt onderzocht in het plan van aanpak, investeren in eigen vakmanschap in plaats van inhuur, ook zal worden beschreven wat het college aan het doen is. De voorzitter vat dit op als een indicatie van wat is toegezegd.

1470 **De voorzitter** sluit de vergadering om 22.53 uur. De volgende vergadering is op 11 mei 2023.